

Subjectieve Monitoring Zwerfafval 2020

Auteur:
Martin Schalkwijk

Datum:
03-12-2020

Referentienummer:
244407770

KANTAR

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Inhoudsopgave

	Subjectieve Monitoring Zwerfafval 2020	1
	Inhoudsopgave	2
1	Samenvatting	3
2	Inleiding	5
3	Zwerfafval wordt het vaakst genoemd als probleem dat de overheid als eerste zou moeten aanpakken	7
4	Mate waarin Nederlanders aangeven zwerfafval te zien, is nagenoeg niet veranderd in 2020	14
5	Men stoort zich vooral aan zwerfafval omdat het van onverschilligheid getuigt	23
6	Meerderheid Nederlanders vindt het schoonhouden van Nederland niet alleen een taak van de overheid is	25
7	Bijna alle Nederlanders vinden het op straat gooien van afval asociaal	30
8	Meerderheid Nederlanders denkt dat de richtlijnen voor social distancing van invloed zijn op hoe schoon ze Nederland vinden	33
9	Bijlagen	35
9.1	Onderzoeksverantwoording	35
9.2	Vragenlijst	37

1 Samenvatting

Dit rapport bevat de onderzoeksresultaten van een kwantitatief onderzoek onder het algemeen Nederlands publiek naar de gepercipieerde hoeveelheid zwerfafval in Nederland. Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Rijkswaterstaat.

De belangrijkste conclusie van dit onderzoek is dat het aandeel dat Nederland schoon vindt – ongeveer een kwart – gelijk is gebleven aan het aandeel in 2019. Ook de frequentie waarmee men zegt wel eens zwerfafval te zien, is gelijk gebleven ten opzichte van vorig jaar.

In onderstaande samenvatting bespreken we de meest opvallende resultaten uit het onderzoek.

Ontwikkelingen in 2020

Net als in 2019 noemen Nederlanders in 2020 zwerfafval als het belangrijkste probleem dat de overheid als eerste in hun wijk zou moeten aanpakken. Net als in de voorgaande jaren blijft de parkeerplaats langs de autoweg de plek die het minst schoon wordt gevonden. Het percentage mensen dat aangeeft dagelijks zwerfafval te zien is ten opzichte van 2020 niet toegenomen, maar ook niet afgenomen.

De belangrijkste bevindingen staan hieronder. Veel van de bevindingen in dit rapport komen overeen met de bevindingen uit 2019.

Kwart van de Nederlanders vindt Nederland schoon wat betreft zwerfafval

Ongeveer een kwart van de Nederlanders vindt Nederland schoon wat betreft zwerfafval; ruim vier op de tien mensen vinden dit echter niet. 55-plussers vinden Nederland minder vaak schoon als het gaat om zwerfafval dan mensen jonger dan 55 jaar; hoger opgeleiden vinden Nederland daarentegen juist vaker schoon.

Met betrekking tot de verschillende soorten zwerfafval vindt men Nederland relatief vaak schoon als het gaat over voedselresten en papier, en het minst schoon wat betreft drink-verpakkingen en sigarettenpeuken, eet-verpakkingen, kauwgom en afhaalmaaltijdverpakkingen. Qua locaties vindt men parkeerplaatsen langs auto(snel)wegen het minst schoon, gevolgd door stations of bushalte en horeca- en uitgaansgebied. Sport- en evenementencomplexen worden het schoonst beoordeeld.

Frequentie waarmee men zwerfafval zegt te zien, is stabiel

Het aandeel mensen dat aangeeft dagelijks zwerfafval te zien, is in 2020 niet veranderd ten opzichte van 2019. De mate waarin men aangeeft weleens zwerfafval te zien, verschilt echter per woongebied. Mensen in stedelijke gebieden geven relatief vaak aan dagelijks zwerfafval te zien wanneer dit percentage vergeleken wordt met de mensen in niet-stedelijke gebieden. Tevens geven 12-17 jarigen vaker aan dagelijks zwerfafval tegen te komen.

Drie op de tien mensen die wel eens zwerfafval zien, storen zich hier dagelijks aan

Van de mensen die aangeven wel eens zwerfafval te zien, zegt een groot aandeel zich daaraan te storen; drie op de tien personen storen zich hier zelfs dagelijks aan. Onverschilligheid van mensen is de belangrijkste reden dat men zich stoort aan zwerfafval. Dat zwerfafval vies en/of rommelig is, is ook een belangrijke reden voor velen. Vooral wanneer mensen afhaalmaaltijden op straat gooien, vinden mensen dit storend.

Meerderheid vindt dat het schoonhouden van Nederland niet alleen een taak van de overheid is

Meer dan de helft van de Nederlanders is het oneens met de stelling dat het schoonhouden van Nederland vooral een taak is van de overheid. Net als voorgaande jaren, geven acht op de tien Nederlanders aan dat zij zelf medeverantwoordelijk zijn voor het schoonhouden van hun omgeving. Tevens zeggen vier op de tien Nederlanders aan dat zij willen meehelpen om hun buurt schoon te maken en te houden; ook vier op de tien geven aan dat zij regelmatig zwerfafval in hun nabije omgeving verwijderen. Ouderen zijn wel vaker bereid om zich in te zetten om zwerfafval te voorkomen en te beperken.

Drie op de tien Nederlanders vinden dat er onvoldoende wordt ondernomen in hun woonplaats om zwerfafval te voorkomen. Twee op de tien mensen geven aan dat er onvoldoende faciliteiten zijn om zwerfafval te voorkomen in hun woonplaats en vier op de tien zijn van mening dat er te weinig openbare prullenbakken zijn in hun woonplaats.

Bijna alle Nederlanders vinden het op straat gooien van afval asociaal

Bijna alle Nederlanders geven aan dat zij het op straat gooien van afval asociaal vinden. Ook zijn bijna alle Nederlanders van mening dat zij altijd proberen om hun afval in een prullenbak te gooien. Echter, een op de tien Nederlanders zegt wel eens iets op straat te gooien, terwijl zij weten dat dit niet hoort.

Meerderheid Nederlanders denkt dat de richtlijnen voor het Corona-virus impact hebben op de beleving van zwerfafval

In 2020 zijn extra vragen gesteld over de impact van de richtlijnen voor 'social distancing' om de verspreiding van het Corona-virus te verminderen. Bijna zes op de tien Nederlanders denken dat de richtlijnen enige tot zeer grote impact hebben op hoe schoon ze Nederland vinden. De meest genoemde reden is dat er minder mensen op straat zijn en dus ook minder zwerfafval, maar mensen noemen ook redenen waarom de richtlijnen leiden tot meer zwerfafval. Dit is waarschijnlijk de verklaring waarom de algemene beleving van hoe schoon Nederland is met betrekking tot zwerfafval niet noemenswaardig veranderd is ten opzichte van vorig jaar.

2 Inleiding

In opdracht van Rijkswaterstaat heeft Kantar de landelijke subjectieve zwerfafvalmonitor uitgevoerd om de voortgang en het effect van de inspanningen rond het voorkomen van zwerfafval in Nederland te kunnen volgen en vaststellen. Deze landelijke zwerfafvalmonitor bestaat uit de objectieve meting (naar de feitelijke situatie in de openbare ruimte) en een subjectieve meting (naar de mening/beleving van burgers). Op basis van deze monitor moet vastgesteld worden of de openbare ruimte in Nederland "meetbaar schoner wordt". Deze monitor is vanaf 2008 jaarlijks uitgevoerd. Dit rapport bevat de resultaten van de subjectieve monitoring zwerfafval, ofwel belevingsmonitor, van de twee metingen in 2020. De resultaten van 2020 zullen worden vergeleken met de resultaten uit de periode 2008-2019. Daarnaast worden er (wanneer relevant) uitsplitsingen gemaakt op basis van achtergrondvariabelen, zoals geslacht, leeftijd, sociale klasse en stedelijkheid van de gemeente.

Samen met de resultaten van de objectieve metingen vormen de resultaten van de subjectieve monitoring een basis voor beleidsontwikkeling. Deze subjectieve monitoring wordt jaarlijks uitgevoerd met als doel trends en ontwikkelingen te kunnen volgen.

De methode is, op enkele wijzigingen in het aantal vragen na, identiek aan de metingen zoals gedaan in de periode 2008-2019¹. De meting wordt uitgevoerd door middel van een online vragenlijst die, in verband met de seizoensinvloeden, verspreid over het jaar in twee metingen wordt uitgevoerd onder een voor Nederland representatieve groep van ongeveer 2.000 respondenten per jaar.

De hoofdvraag van de belevingsmonitor luidt: Is Nederland wat betreft zwerfafval schoner geworden naar de mening van het algemeen Nederlands publiek? Uit de resultaten van 2020 blijkt dat men niet het gevoel heeft dat de hoeveelheid zwerfafval is afgenomen. De mate waarin Nederlanders aangeven zwerfafval te zien, is nagenoeg niet veranderd in 2020 ten opzichte van 2019.

Leeswijzer

De opbouw van het rapport is als volgt. We starten met de huidige schoonbeleving op hoofdlijnen: hoe schoon vindt men Nederland in het algemeen, welk soort afval komt men tegen en op welke plaatsen? Daarna toont hoofdstuk 4 of men in de loop van de jaren minder zwerfafval is gaan zien en in hoeverre men zwerfafval ziet en zich eraan stoort. In hoofdstuk 5 gaan we verder in op de redenen waarom men zich aan zwerfafval stoort en de mate waarin men zich stoort aan verschillende soorten zwerfafval. Hoofdstuk 6 gaat over de verantwoordelijkheid voor het zwerfafval: wat doen de overheid en de gemeenten en in hoeverre is men zelf bereid om een bijdrage te leveren? Daarna bespreekt hoofdstuk 7 de houding van Nederlanders tegenover zwerfafval en in welke mate zij zelf vervuilend gedrag vertonen. Tot slot gaat hoofdstuk 8 in op de impact van de richtlijnen voor 'social distancing' die ingevoerd zijn om de verspreiding van het Corona-virus te verminderen.

Waar relevant zal er in dit rapport gecategoriseerd worden naar achtergrondkenmerken zoals: geslacht, leeftijd, stedelijkheid, opleidingsniveau, en metingsjaar. Als de grafiek een uitsplitsing weergeeft op

¹ Tussen 2012 en 2013 en tussen 2015 en 2016 heeft een wisseling plaatsgevonden van het onderzoeksbureau dat de meting uitvoerde. Zelfs als de steekproef en vragenlijst exact gelijk blijven, kan dit leiden tot een zogenaamd 'bureau-effect'. Dat heeft te maken met verschillende manieren om deelnemers voor onderzoekspanels te werven en de wijze waarop vragen aan de respondent worden voorgelegd. Verschillen in uitkomsten tussen deze jaren betekenen daarom niet automatisch dat de samenleving van mening veranderd is. In de grafieken waar we de resultaten tussen verschillende jaren vergelijken, geven we met een gestippelde lijn de momenten aan waarop een wisseling plaatsvond van het onderzoeksbureau. Verschillen in uitkomsten tussen deze jaren moet men daarom voorzichtig interpreteren.

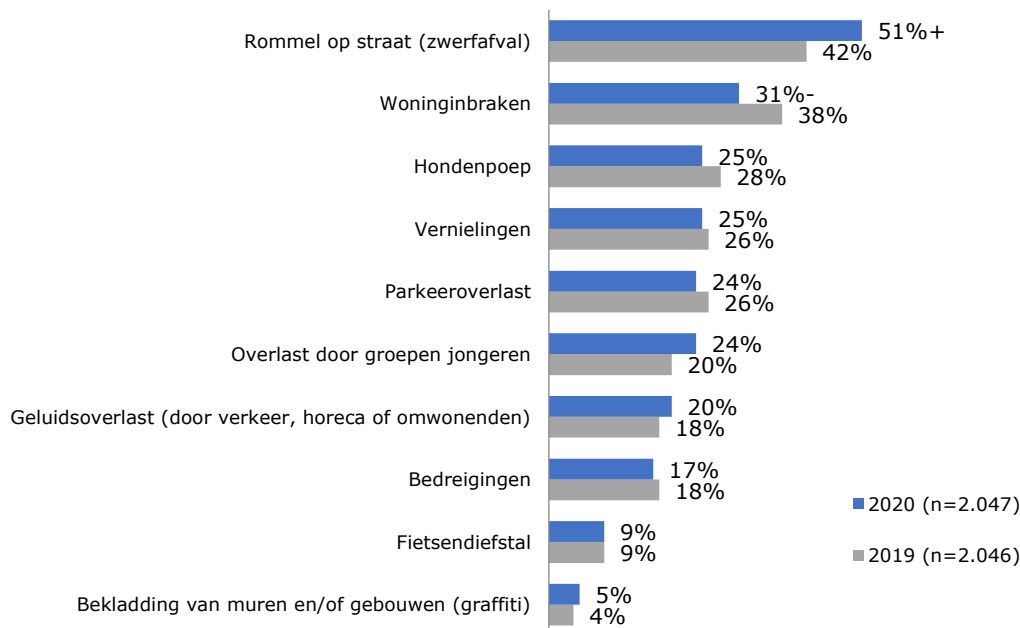
achtergrondkenmerken geven we met een + (hoger) of – (lager) aan of een groep significant afwijkt van de overige groepen met een betrouwbaarheidsniveau van 95%. Als de grafiek een uitsplitsing weergeeft naar jaren geeft een + (hoger) of – (lager) een significant verschil aan ten opzichte van het voorgaande jaar. In de tekst spreken we alleen over verschillen die significant zijn. Een significant verschil wil zeggen dat het niet aannemelijk is dat het verschil op toeval berust, het verschil is daarom betekenisvol.

3 Zwerfafval wordt het vaakst genoemd als probleem dat de overheid als eerste zou moeten aanpakken

In dit hoofdstuk beschrijven we de huidige schoonbeleving op hoofdlijnen: hoe schoon vindt men Nederland in het algemeen, welk soort afval komt men tegen en op welke plaatsen?

Net als in 2019 geven Nederlanders ook in 2020 aan dat zwerfafval het probleem is dat de overheid als eerste zou moeten aanpakken in hun wijk. Het percentage Nederlanders dat zwerfafval als belangrijkste probleem noemt, is zelfs gestegen (van 42% in 2019 naar 51% in 2020). Zwerfafval wordt door zowel mensen binnen de bebouwde kom (51%) als buiten de bebouwde kom (56%) genoemd als belangrijkste probleem. Zwerfafval ziet men als een belangrijker probleem (51%) dan woninginbraken (31%), hondenpoep (25%), vernielingen (25%) en parkeeroverlast (24%). In (zeer) sterk stedelijke gebieden geeft ruim de helft van de mensen (54%) aan dat de overheid als eerste zwerfafval zou moeten aanpakken in hun wijk; in weinig tot niet stedelijke gebieden is dit krap de helft (48%).

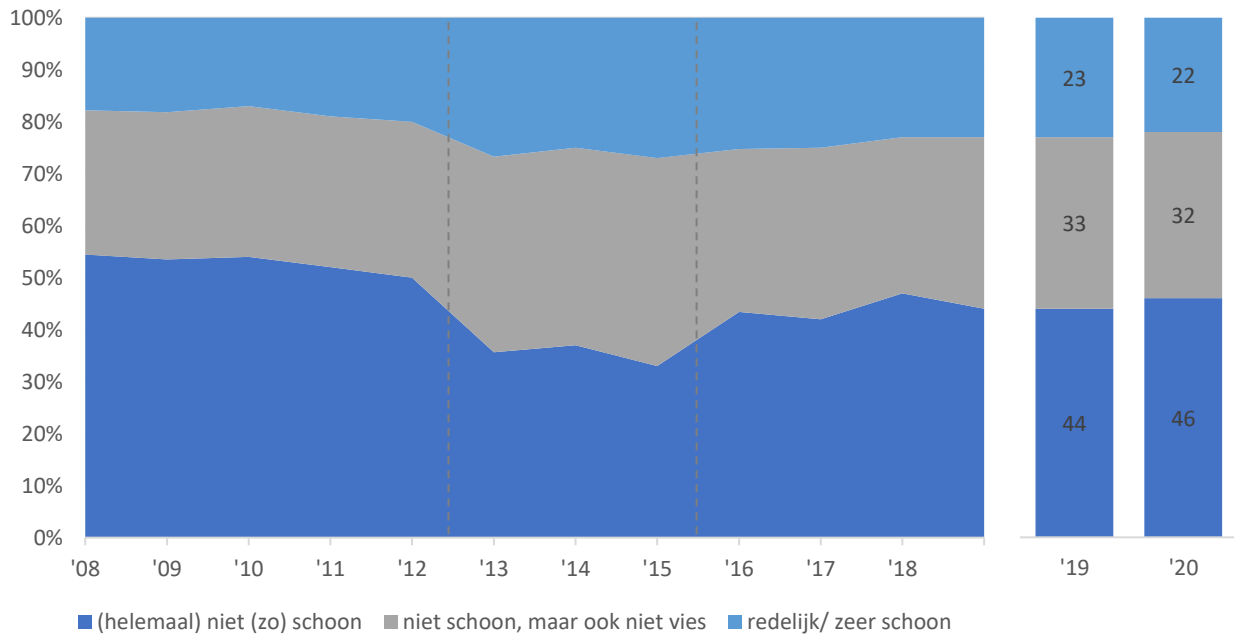
Q1 | Drie belangrijkste problemen in de wijk die de overheid als eerste moet aanpakken

Basis: alle respondenten

Als we vragen of men Nederland schoon vindt wat betreft zwerfafval zien we dat 46% aangeeft Nederland **niet** schoon te vinden. Net als in 2019 vindt ruim een op de vijf (22%) Nederland wel schoon; een derde (32%) vindt Nederland niet schoon, maar ook niet vies. Het beeld is niet veranderd ten opzichte van 2019.

Q4 | Hoe schoon vindt u Nederland wat betreft zwerfafval in het algemeen?

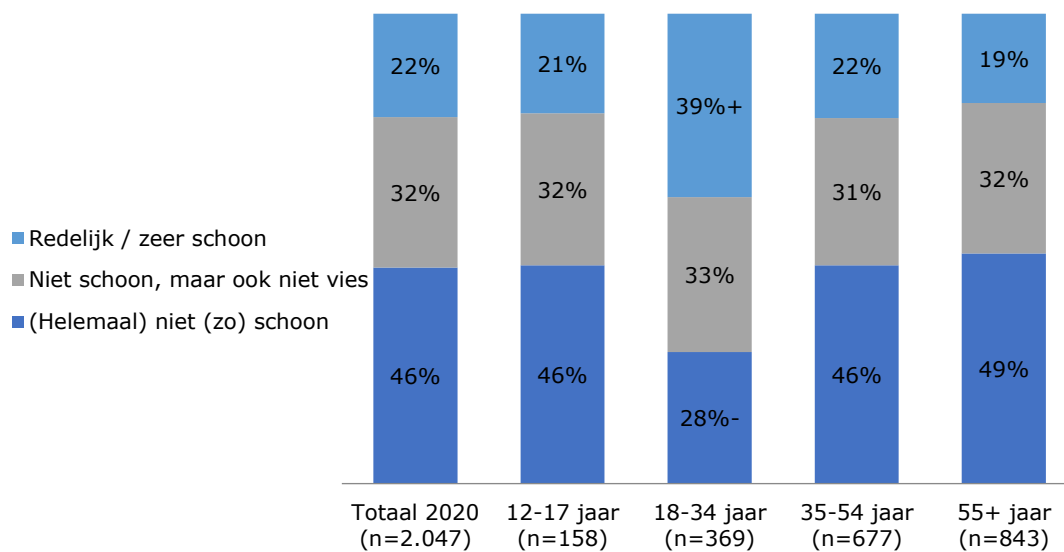

Basis: alle respondenten (minimale basis: n=1.100, basis 2020 n=2.046)

Jongvolwassenen vinden Nederland vaker schoon

De mate waarin men Nederland schoon vindt wat betreft zwerfafval verschilt per leeftijdsgroep. Net als voorgaande jaren blijken jongvolwassenen (18-34 jaar) Nederland relatief vaak schoon vinden met betrekking tot zwerfafval; bijna drie op de tien jongvolwassenen (28%) vinden Nederland over het algemeen redelijk tot zeer schoon ten opzichte van 19% van 55-plussers.

Q3 | Hoe schoon vindt u Nederland wat betreft zwerfafval in het algemeen – naar leeftijd

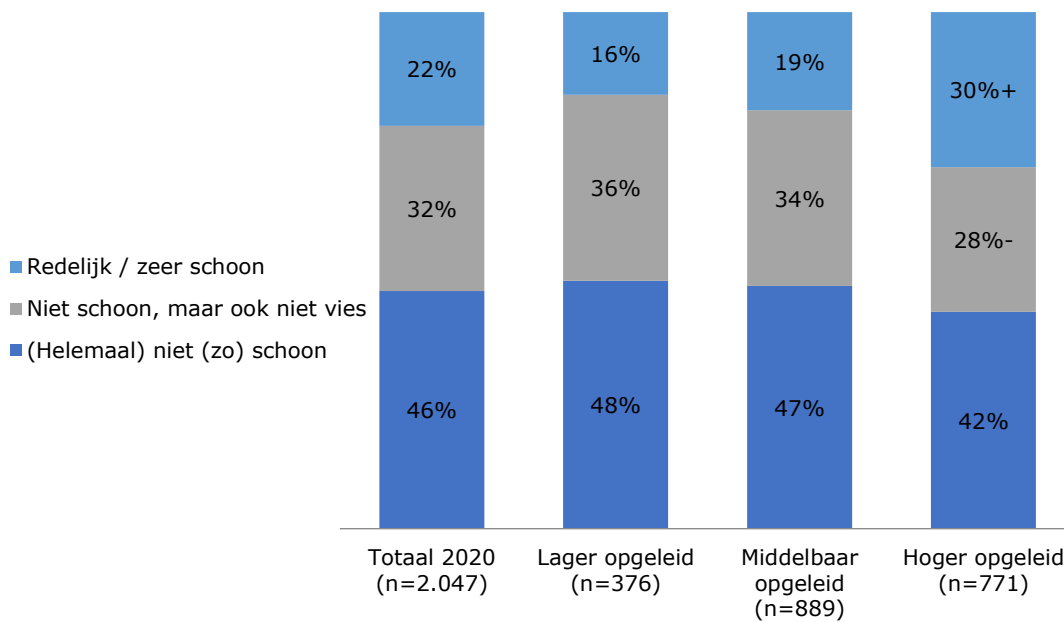

Basis: alle respondenten (basis 2020 n=2.047)

Hoger opgeleiden vinden Nederland vaker schoon

Als we kijken naar opleidingsniveau zien we dat hoger opgeleiden Nederland relatief vaker redelijk of zeer schoon vinden (30%) dan lager opgeleiden en middelbaar opgeleiden (respectievelijk 16% en 19%). Lager en middelbaar opgeleiden vinden Nederland vaker niet schoon en niet vies (respectievelijk 36% en 34%) dan hoger opgeleiden (28%).

Q4 | Hoe schoon vindt u Nederland met betrekking tot zwerfafval in het algemeen – naar opleiding

Basis: alle respondenten (basis 2020 n=2.047)

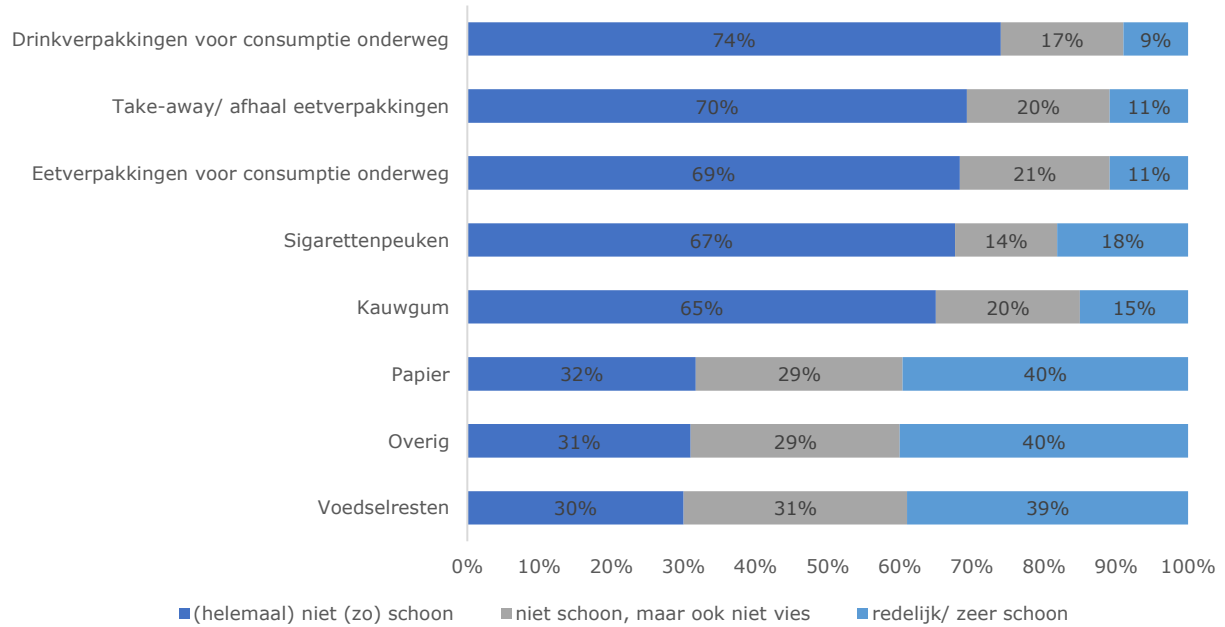
Men vindt Nederland het minst schoon als het gaat om drinkverpakkingen voor consumptie onderweg

Men vindt dat Nederland relatief schoon is wat betreft voedselresten (39% redelijk of zeer schoon) en papier (40% redelijk of zeer schoon). Echter, met betrekking tot drink-verpakkingen (74%), take-away (70%), eet-verpakkingen (69%), sigarettenpeuken (67%) en kauwgum (65%) is men een stuk kritischer. Hierbij wordt er veelal aangegeven dat Nederland (helemaal) niet (zo) schoon is. Deze bevindingen komen nagenoeg overeen met de bevindingen van voorgaande jaren, hoewel de onderlinge rangorde net een paar procentpunten verschoven is.

Verder valt het op dat hoger opgeleiden Nederland vaker redelijk of zeer schoon vinden dan laag en middelbaar opgeleiden. Dit gaat om alle vormen van zwerfafval: drink-verpakkingen (13% van de hoog opgeleiden vindt Nederland schoon, tegen 7% voor de rest van Nederland), take-away (13% tegen 9%), eet-verpakkingen (14% tegen 9%), sigarettenpeuken (18% tegen 13%), kauwgum (19% tegen 13%), papier (13% tegen 7%) en voedselresten (47% tegen 33%).

Daarnaast zijn er kleine verschillen naar geslacht en leeftijd. Vrouwen vinden Nederland iets vaker dan mannen (helemaal) niet (zo) schoon wanneer het gaat om sigaretten (respectievelijk 69% versus 65%) en om kauwgum (respectievelijk 68% versus 61%). Ouderen van 55 jaar of ouder vinden Nederland vaker (helemaal) niet (zo) schoon met betrekking tot drinkverpakkingen (80%).

Q5 | Hoe schoon vindt u Nederland met betrekking tot de volgende soorten zwerfafval?

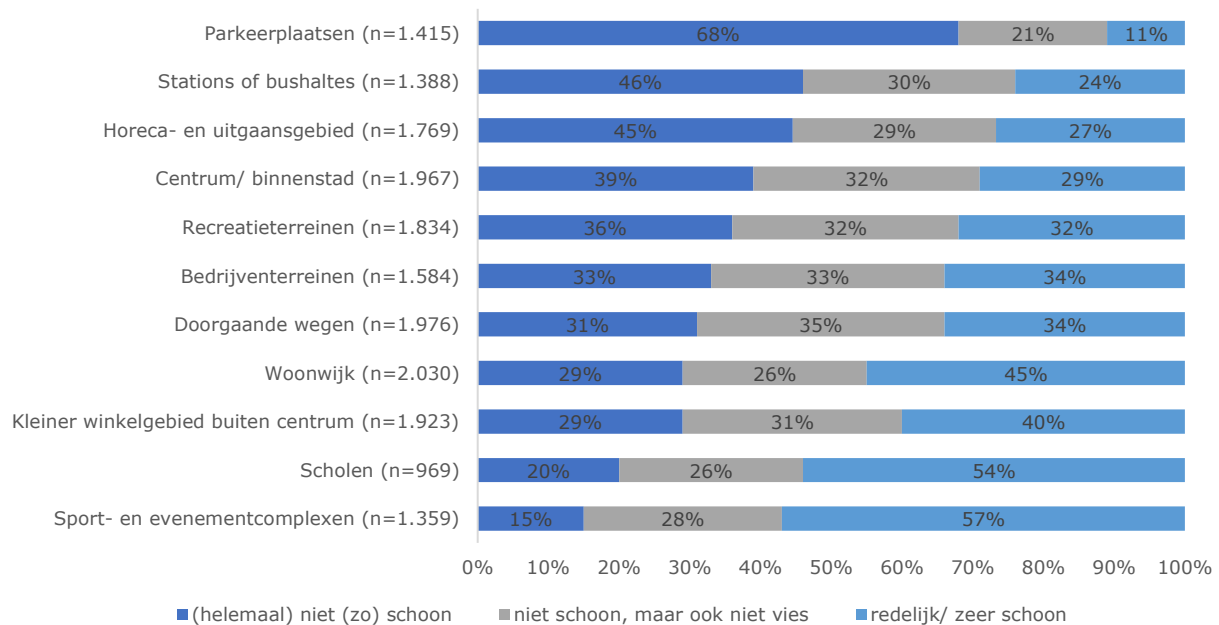

Basis: alle respondenten (basis 2020 n=2.047)

Parkeerplaatsen langs auto(snel)wegen vindt men het minst schoon

Als we vragen naar de beoordeling van verschillende plekken met betrekking tot zwerfafval, dan vindt men sport- en evenementencomplexen (57%), scholen (54%) en woonwijken (45%) relatief vaak schoon. Net als in eerdere jaren, blijkt dat men in 2020 wederom parkeerplaatsen langs auto(snel)wegen het vaakst niet schoon vindt (68%), gevolgd door stations of bushaltes (46%) en horeca- en uitgaansgebied (45%).

Q7 | Hoe schoon vindt u de onderstaande plekken in Nederland over het algemeen met betrekking tot zwerfafval?

Basis: is op de plek geweest (minimale basis n=969)

Op de meeste locaties zijn er enkele verschillen naar achtergrondkenmerken.

- Hoog opgeleiden vinden parkeerplaatsen vaker (helemaal) niet (zo) schoon (71%, versus 64% van de middelbaar opgeleiden en 68% van de laag opgeleiden).
- Ouderen van 55 jaar of ouder vinden stations en bushaltes minder vaak (helemaal) niet (zo) schoon (40% versus 46% gemiddeld in Nederland).
- Hoog opgeleiden vinden horeca- en uitgaansgebieden vaker (helemaal) niet (zo) schoon (49%, versus 38% van de laag opgeleiden en 43% van middelbaar opgeleiden). Mannen vinden deze gebieden vaker dan vrouwen redelijk/ zeer schoon (man: 29%, vrouw: 24%).
- Mannen vinden recreatiegebieden vaker redelijk/ zeer schoon (man: 37%, vrouw: 28%). Ouderen van 55 jaar of ouder vinden recreatiegebieden juist vaker (helemaal) niet (zo) schoon (39% versus 34% gemiddeld in Nederland).
- Jongvolwassenen van 18-34 jaar vinden bedrijventerreinen vaker redelijk/ zeer schoon (40% versus 33% gemiddeld in Nederland).
- Jongvolwassenen vinden vaker dan ouderen de doorgaande wegen redelijk/ zeer schoon (jongvolwassenen: 44%, ouderen: 27%). Ook hoger opgeleiden vinden de doorgaande wegen vaker redelijk/ zeer schoon (37% versus 32% van de lager en middelbaar opgeleiden).

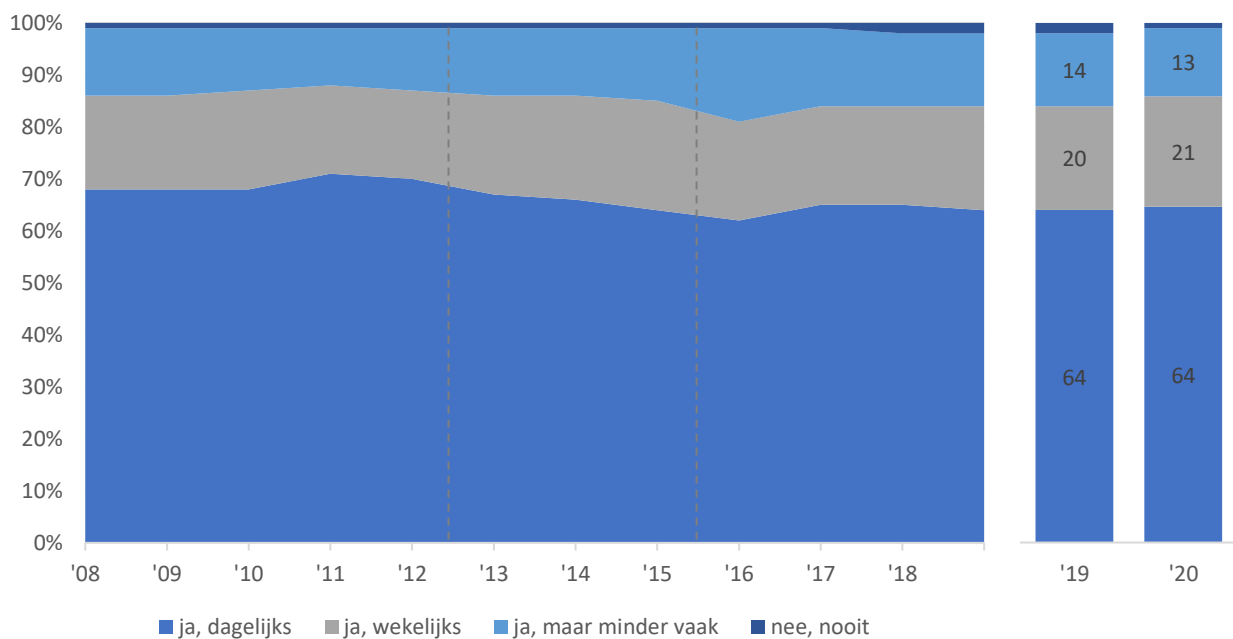
- Jongvolwassenen vinden woonwijken vaker redelijk/ zeer schoon (49% versus 45% gemiddeld in Nederland). Ook hoger opgeleiden vinden woonwijken vaker redelijk/ zeer schoon (49% versus 42% van de lager en middelbaar opgeleiden). Mannen vinden vaker dan vrouwen woonwijken vaker (helemaal) niet (zo) schoon (man: 35%, vrouw: 30%).
- Jongeren van 12-17 jaar vinden scholen vaker (helemaal) niet (zo) schoon (29% tegen 20% gemiddeld in Nederland).
- Jongeren vinden vaker dan de ouderen de sport- en evenementcomplexen redelijk/ zeer schoon (12-17 jaar: 68%, 55+: 49%).

4 Mate waarin Nederlanders aangeven zwerfafval te zien, is nagenoeg niet veranderd in 2020

In het vorige hoofdstuk beschreven we de huidige schoonbeleving op hoofdlijnen: hoe schoon vindt men Nederland in het algemeen, welk soort afval komt men tegen en op welke plaatsen? In dit hoofdstuk gaan we dieper in op de vraag of men in de loop van de jaren minder zwerfafval is gaan zien en in hoeverre men zwerfafval ziet en zich eraan stoort.

In het vorige hoofdstuk bleek dat, net als in voorgaande jaren, zwerfafval voor ruim vier op de tien Nederlanders het eerste probleem is in hun wijk dat de overheid zou moeten aanpakken. Net als in voorgaande jaren, geeft circa twee derde van de Nederlanders (64%) ook in 2020 aan dagelijks zwerfafval te zien. Zwerfafval is dus iets waar veel mensen vaak mee geconfronteerd worden.

Q3 | Ziet u wel eens zwerfafval?

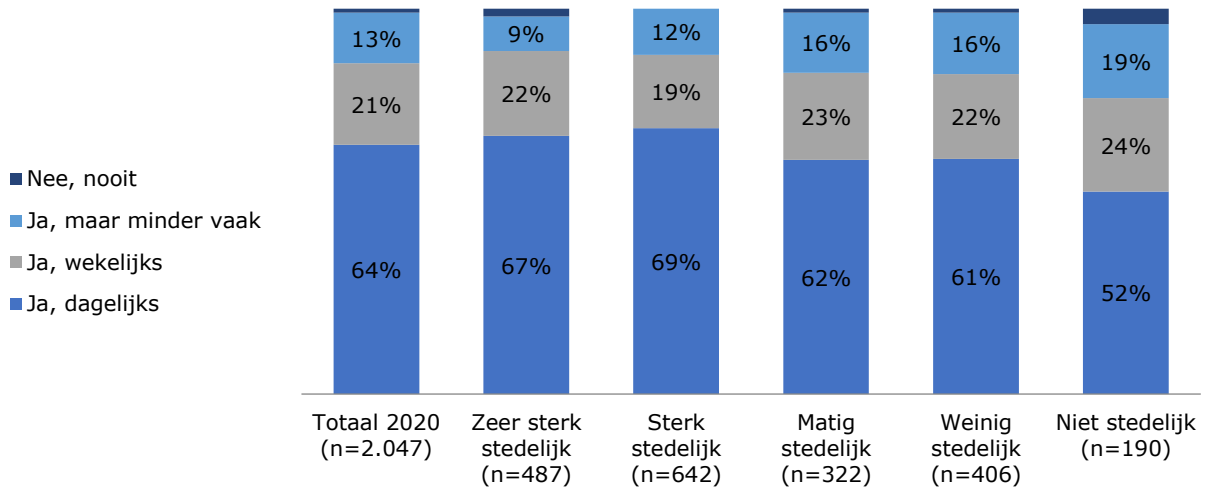

Basis: alle respondenten (minimale basis n=1.100, basis 2020 n=2.047)

Mensen in stedelijke gebieden zien vaker zwerfafval

De mate waarin men aangeeft weleens zwerfafval te zien, verschilt per woongebied. Mensen in zeer sterk (67%) en sterk (69%) stedelijke gebieden geven vaker aan dagelijks zwerfafval te zien dan mensen in matig (62%), weinig (61%) en niet-stedelijke gebieden (52%).

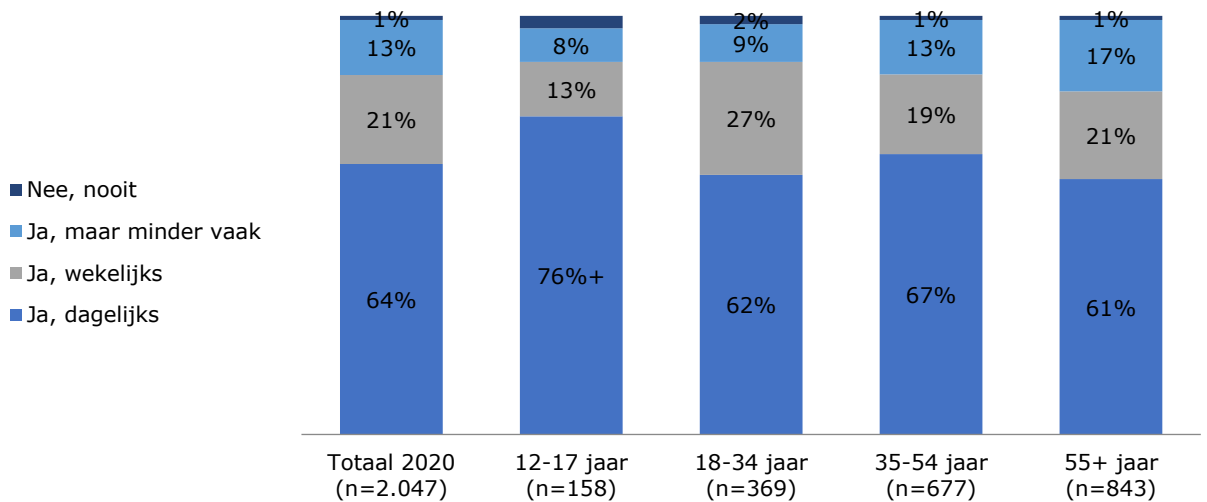
Q3 | Ziet u wel eens zwerfafval? – naar stedelijkheid

Basis: alle respondenten (basis 2020 n=2.047)

Wat verder opvalt, is dat 12-17 jarigen vaker (76%) aangeven dagelijks zwerfafval tegen te komen.

Q3 | Ziet u wel eens zwerfafval? – naar leeftijd

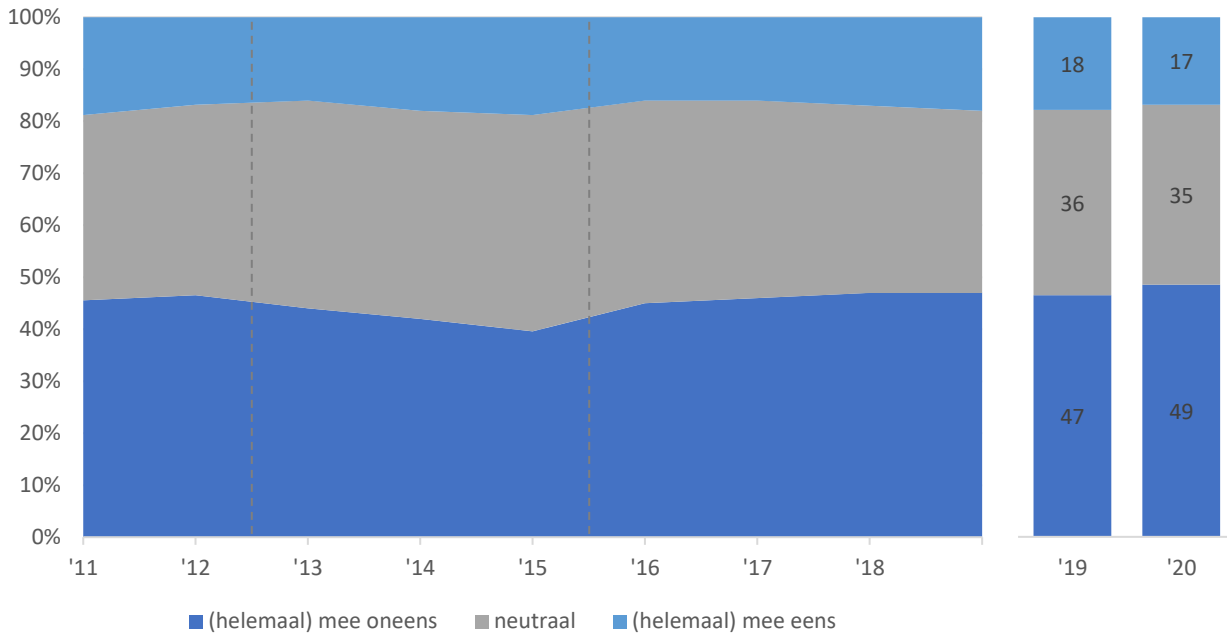

Basis: alle respondenten (basis 2020 n=2.047)

Men heeft niet het gevoel dat de hoeveelheid zwerfafval afneemt

Net als in voorgaande jaren geven bijna twee op de tien Nederlanders (17%) aan steeds minder zwerfafval te zien op straat. Dat percentage is nagenoeg hetzelfde gebleven gedurende afgelopen jaren. Net zoals in 2019, geeft bijna de helft van de Nederlanders (49%) aan dat zij het oneens zijn met de stelling dat zij minder zwerfafval zien op straat; ruim een derde (35%) is neutraal.

Q8.3 | Bent u het eens met de volgende stelling? Ik zie steeds minder zwerfafval op straat.

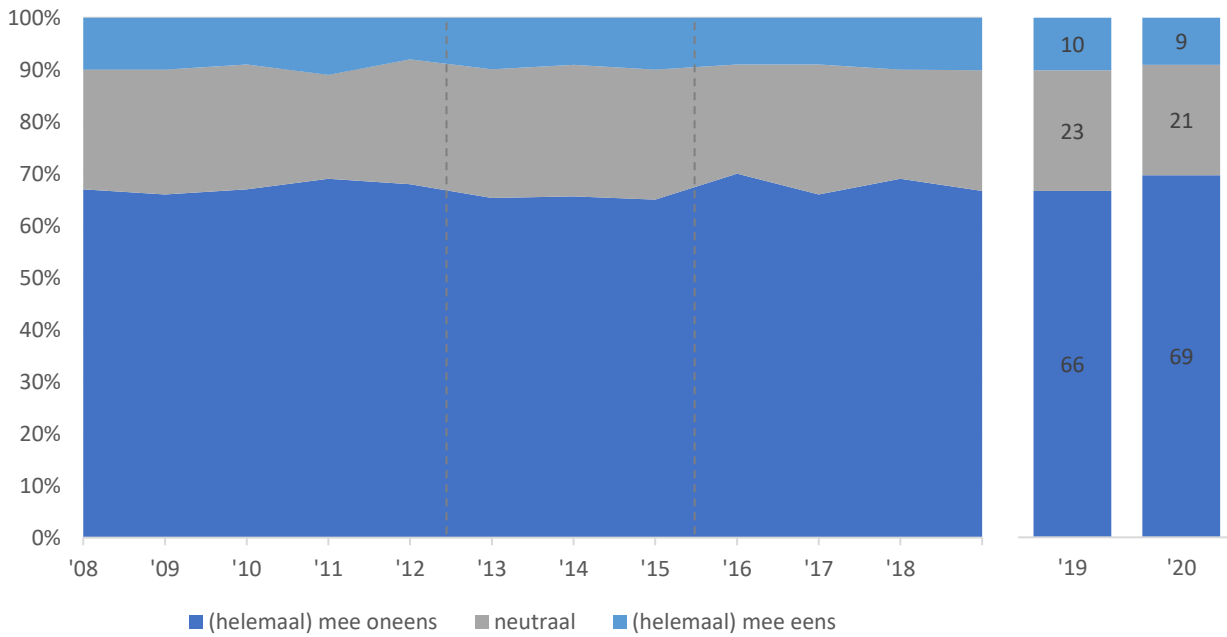

Basis: alle respondenten (minimale basis n=1.100, basis 2020 n=2.047)

Mate waarin men op zwerfafval zegt te letten, is niet veranderd in 2020

Net als in 2019 geeft ruim twee derde van de Nederlanders (69%) aan het *oneens* te zijn met de stelling 'ik let vrijwel nooit op zwerfafval'. Dit betekent dus dat ruim twee derde wel (eens) op zwerfafval let. Een op de tien Nederlanders (9%) geeft aan vrijwel nooit op zwerfafval te letten.

Q8.1 | Bent u het eens met de volgende stelling? Ik let vrijwel nooit op zwerfafval.

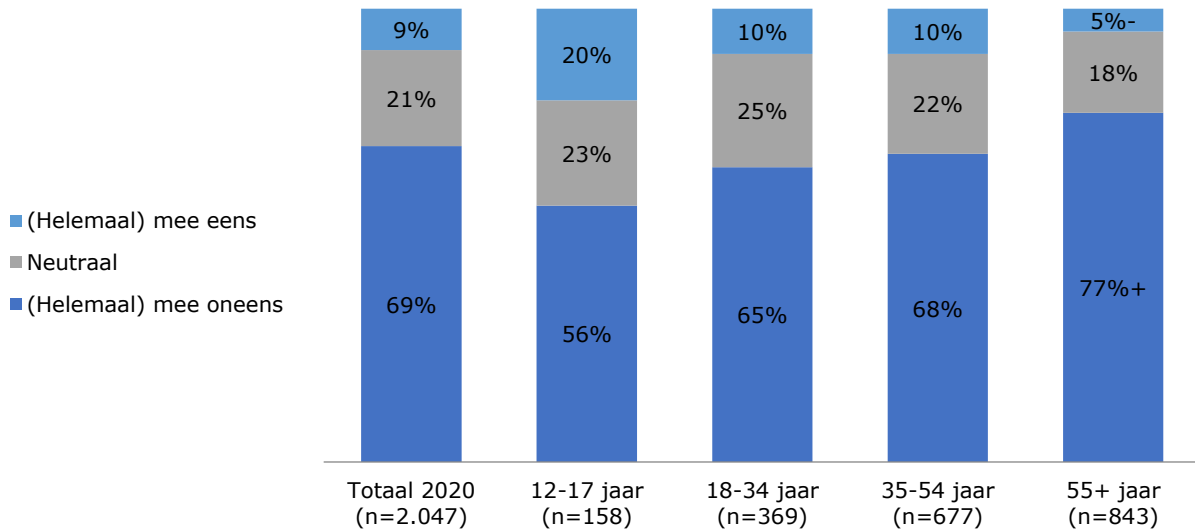

Basis: alle respondenten (minimale basis n=1.100, basis 2020 n=2.047)

Ouderen letten meer op zwerfafval

Opvallend is dat men meer op zwerfafval gaat letten naarmate men ouder wordt. Een vijfde van de jongeren (20%) in de leeftijdscategorie 12 tot en met 17 jaar geeft aan vrijwel nooit op zwerfafval te letten terwijl slechts een op de twintig (5%) 55-plussers dit zeggen.

Q8.1 | Stelling: ik let vrijwel nooit op zwerfafval – naar leeftijd

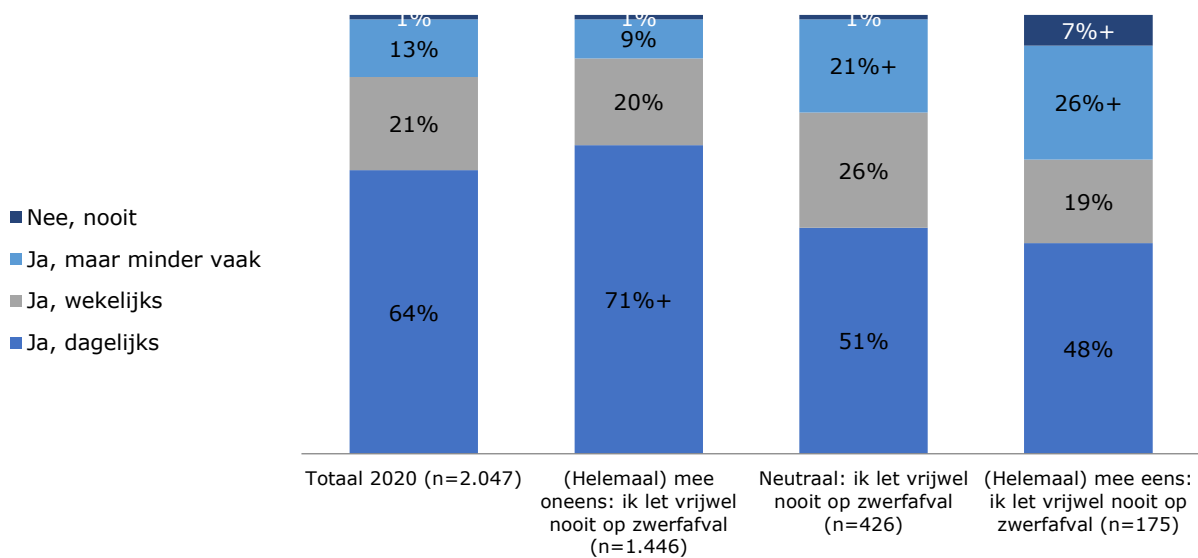
Basis: alle respondenten (basis 2020 n=2.047)

In het algemeen zegt een kwart (27%) van de Nederlanders meer op zwerfafval te letten dan mensen uit hun directe omgeving. Tevens een kwart van de Nederlanders (27%) is het oneens met de stelling dat zij meer op zwerfafval letten dan mensen uit hun directe omgeving; de helft (46%) is neutraal (niet in grafiek). Op dit vlak zijn er geen veranderingen in 2020 ten opzichte van 2019.

Mensen die op zwerfafval letten, zien ook vaker zwerfafval

Bijna twee derde van de Nederlanders (64%) geeft in 2020 aan dat zij dagelijks zwerfafval zien en ruim een op de tien (14%) geeft aan minder vaak dan wekelijks zwerfafval te zien. Onder mensen die zeggen vrijwel nooit op zwerfafval te letten, is dit aandeel groter, namelijk de een derde (33%). Van de mensen die het oneens zijn met de stelling 'Ik let vrijwel nooit op zwerfafval' (dit betekent dat zij wel eens op zwerfafval letten), geeft 71% aan wel eens zwerfafval te zien. Deze bevindingen bevestigen de bevindingen van eerdere jaren: de mate waarin men zwerfafval ziet, lijkt samen te hangen met de mate waarin men op zwerfafval let.

Q8.1 | Stelling: Ik let vrijwel nooit op zwerfafval – naar Q3: ziet u wel eens zwerfafval

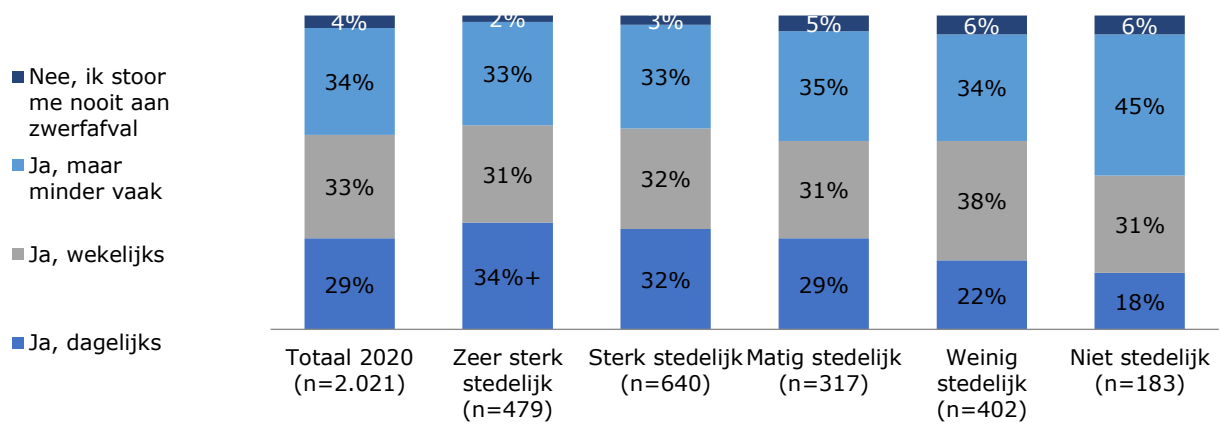

Basis: alle respondenten (basis 2020 n=2.047)

Mensen in stedelijke gebieden storen zich vaker aan zwerfafval

Zoals we al eerder zagen, is zwerfafval een groter probleem in meer stedelijke gebieden dan in minder stedelijke gebieden: mensen in zeer sterk stedelijke gebieden geven vaker aan dagelijks zwerfafval tegen te komen (zie grafiek Q3 op pagina 15). Stadsbewoners blijken zich dan ook vaker aan zwerfafval te storen dan mensen die in niet-stedelijke gebieden wonen. Van de mensen die in niet-stedelijke gebieden wonen, geeft een op de vijf (18%) aan zich dagelijks te storen aan zwerfafval; onder mensen in zeer sterk stedelijke gebieden is dit 34%. Gemiddeld geven bijna drie op de tien Nederlanders (29%) aan zich dagelijks te storen aan zwerfafval.

Q9 | Stoort u zich aan zwerfafval? – naar stedelijkheid

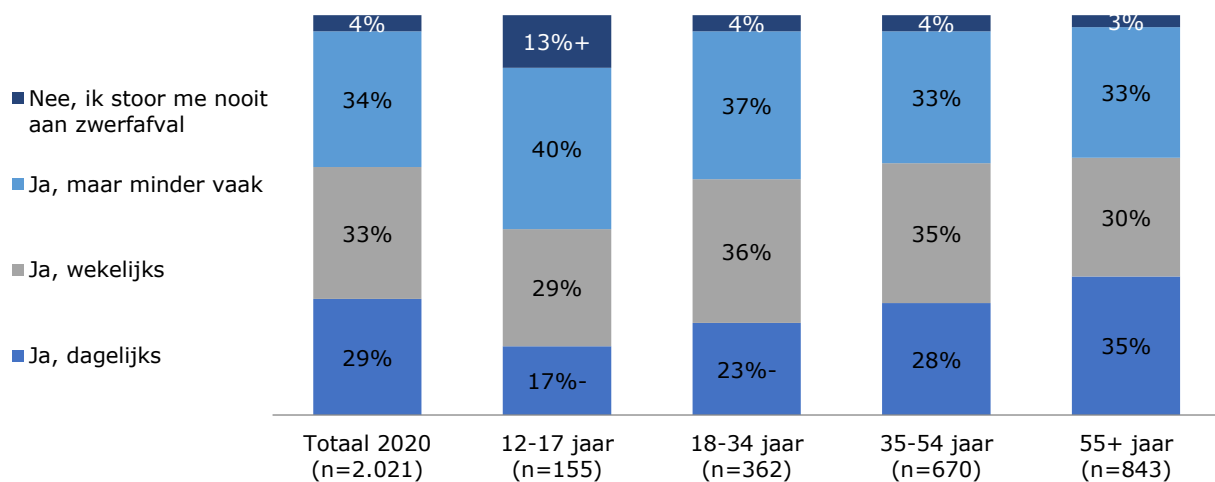

Basis: ziet wel eens zwerfafval (basis 2020 n=2.021)

Jongeren storen zich minder vaak aan zwerfafval

Net zoals in vorige jaren, storen jongeren in de leeftijdscategorie 12 t/m 17 jaar zich minder vaak aan zwerfafval. Ruim een op de tien jongeren (13%) geeft aan zich nooit te storen aan zwerfafval. Van de 55-plussers zegt circa een derde zich dagelijks te storen aan zwerfafval; slechts 3% geeft aan zich hier nooit aan te storen.

Q9 | Stoort u zich aan zwerfafval? – naar leeftijd

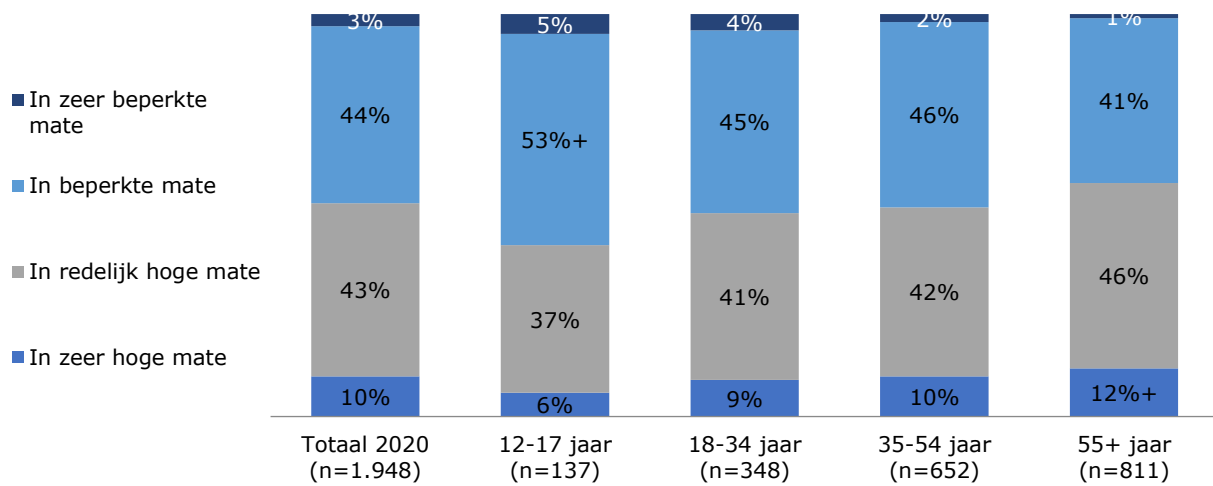

Basis: ziet wel eens zwerfafval (basis 2020 n=2.021)

Ouderen storen zich in grotere mate aan zwerfafval

Van de mensen die zeggen zich te storen aan zwerfafval, geeft ongeveer de helft (53%) aan zich in redelijk of zeer hoge mate te storen aan zwerfafval. De mate waarin men zich stoort aan zwerfafval neemt toe naarmate men ouder wordt. Onder de 12- t/m 17-jarigen geven ruim vier op de tien (43%) aan zich in redelijk of zeer hoge mate te storen aan zwerfafval, onder 55-plussers is dit bijna zes op de tien (58%).

Q10 | In welke mate stoort u zich over het algemeen aan zwerfafval?

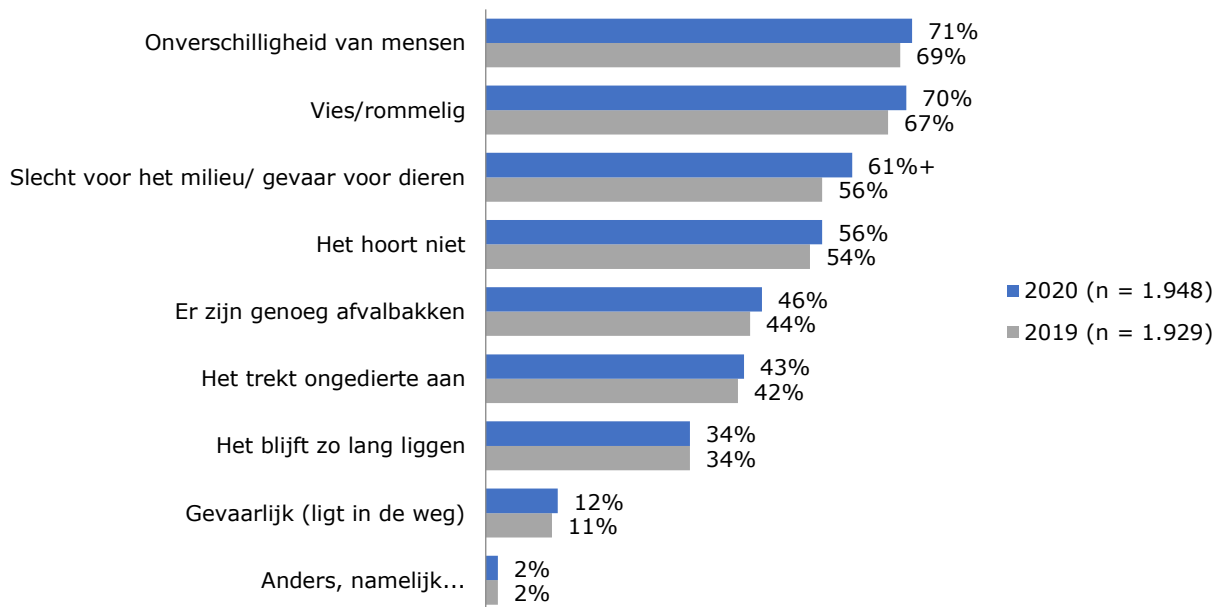
Basis: stoort zich aan zwerfafval (basis 2020 n=1.948)

5 Men stoort zich vooral aan zwerfafval omdat het van onverschilligheid getuigt

In hoofdstuk 4 werd beschreven of men in de loop van de jaren minder zwerfafval is gaan zien en in hoeverre men zwerfafval ziet en zich eraan stoort. In dit hoofdstuk gaan verder in op de redenen waarom men zich aan zwerfafval stoort en de mate waarin men zich stoort aan verschillende soorten zwerfafval.

Net als in voorgaande jaren blijkt dat men zich ook in 2020 vooral stoort aan zwerfafval vanwege de onverschilligheid van mensen (71%). Daarnaast stoort men zich vooral aan zwerfafval omdat het vies en rommelig oogt (70%). Ten opzichte van vorig jaren geven mensen vaker als reden dat zwerfafval slecht is voor het milieu of gevaarlijk voor dieren (van 56% naar 61%).

Q11 | Om welke reden(en) stoort u zich aan zwerfafval? (meer antwoorden mogelijk)

Basis: stoort zich aan zwerfafval (basis 2020 n=1.948)

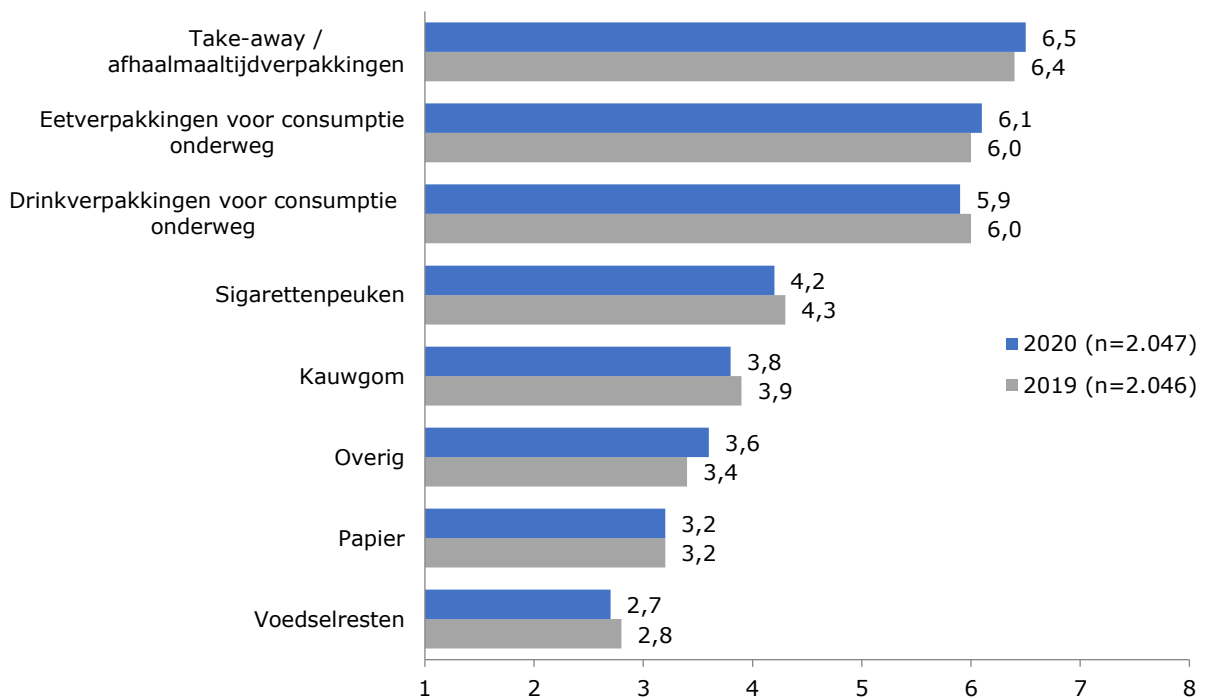
Vrouwen storen zich vaker aan zwerfafval omdat het slecht is voor het milieu en/of gevaarlijk voor de dieren (65%) dan mannen (56%).

Naarmate men ouder wordt, wordt de onverschilligheid van mensen vaker als reden genoemd om zich te storen aan zwerfafval. Ook blijkt dat 55-plussers zich vaker dan de overige leeftijdscategorieën (50%) storen aan zwerfafval omdat het ongedierte aantrekt. Jongeren storen zich juist vaker dan 55-plussers aan zwerfafval omdat het slecht is voor het milieu of een gevaar voor dieren vormt (70% tegen 54%).

Net als in voorgaande jaren stoort men zich het meest aan afhaalmaaltijdverpakkingen

Nederlanders blijken zich er het meest aan te storen wanneer anderen afhaalmaaltijdverpakkingen (take-away) op straat gooien; gevolgd door eetverpakkingen (bijv. snoepwikkels, chipszakken) en drinkverpakkingen (bijv. blikjes en flesjes) voor consumptie onderweg. Over het algemeen stoort men zich het minst aan andere mensen die voedselresten (bijv. bananenschillen en klokhuizen) op straat gooien. Ten opzichte van 2019 zijn er nauwelijks verschillen te zien.

Q12 | Hieronder ziet u verschillende soorten zwerfafval. Stel dat u ziet dat iemand die op straat gooit. Van welk soort zwerfafval stoort u dat het meest? En welke daarna? Klik alle opties aan, op volgorde van grootste ergernis tot kleinste ergernis.

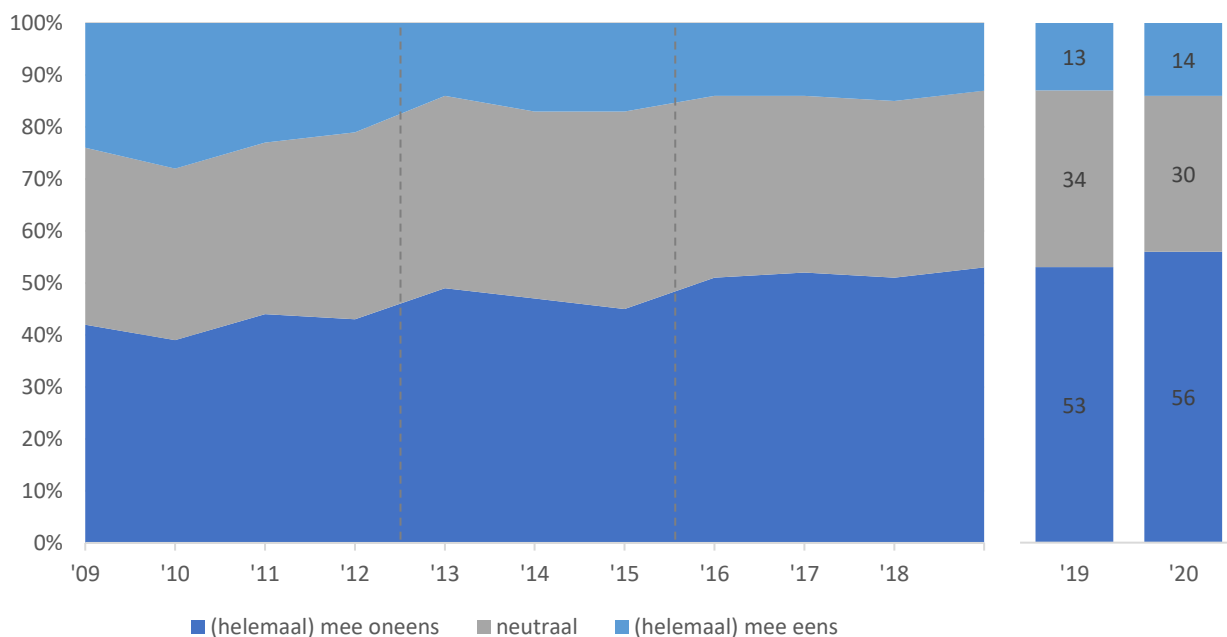
Basis: alle respondenten (basis 2020 n=2.047)

6 Meerderheid Nederlanders vindt het schoonhouden van Nederland niet alleen een taak van de overheid is

In het vorige hoofdstuk zijn de redenen behandeld waarom men zich aan zwerfafval stoort en de mate waarin men zich stoort aan verschillende soorten zwerfafval. Hoofdstuk 4 gaat over de verantwoordelijkheid voor het zwerfafval: wat doen de overheid en de gemeenten en in hoeverre is men zelf bereid om een bijdrage te leveren?.

Meer dan de helft van de Nederlanders (56%) is het (helemaal) oneens met de stelling dat het schoonhouden van Nederland vooral een taak is van de overheid. In 2009 vond nog een kwart (24%) van de Nederlanders het schoonhouden van Nederland vooral een overheidstaak; in 2019 is dit 14%. Er is geen verschil te zien in de mening van Nederlanders in de periode 2016-2020. Echter blijkt dat hoger opgeleiden het vaker (helemaal) oneens (61%) zijn met de stelling dat het schoonhouden van Nederland vooral een taak is van de overheid dan mensen die lager (47%) opgeleid zijn.

Q14.1 | Stelling: het schoonhouden van Nederland is vooral een taak van de overheid.

Basis: alle respondenten (minimale basis n=1.100, basis 2020 n=2.047)

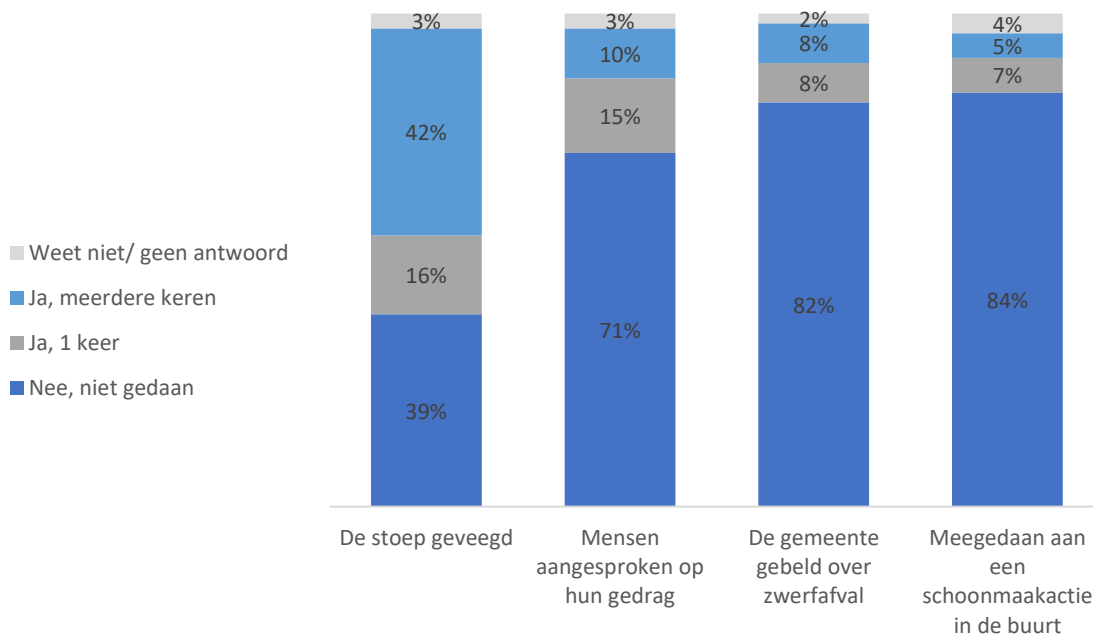
Net zoals voorgaande jaren, geven acht op de tien Nederlanders (81%) aan dat zij zelf medeverantwoordelijk zijn voor het schoonhouden van hun omgeving. Een kleine groep Nederlanders (4%) zegt het (helemaal) oneens te zijn met deze stelling. Hoger opgeleiden (85%) vinden vaker dat zij medeverantwoordelijk zijn voor het schoonhouden van hun omgeving dan lager (74%) opgeleiden (niet in grafiek).

Meerderheid Nederlanders heeft de stoep geveegd in afgelopen drie maanden

Als er wordt gevraagd wat men in de laatste drie maanden zelf heeft gedaan aan het opruimen van zwerfafval, dan geven zes op de tien mensen aan minstens één keer de stoep te hebben geveegd. Nog eens een kwart heeft wel eens iemand aangesproken op hun gedrag. Ruim acht op de tien Nederlanders hebben de afgelopen maanden niet gebeld met de gemeente over zwerfafval (82% niet gedaan) noch meegedaan met een schoonmaakactie in de buurt (84% niet gedaan).

Mensen in sterk stedelijke gebieden zeggen minder vaak dat ze de stoep hebben geveegd (34% heeft dit meerdere keren gedaan), maar mogelijk heeft dit te maken met het type woning; in sterk stedelijke gebieden leven meer mensen in een appartement of flat. Mensen in sterk stedelijke gebieden zeggen ook vaker dat ze de gemeente (wel eens) hebben gebeld (24% tegen 16% gemiddeld in Nederland).

Q17 | Heeft u de laatste 3 maanden zelf iets gedaan aan het opruimen van zwerfafval?

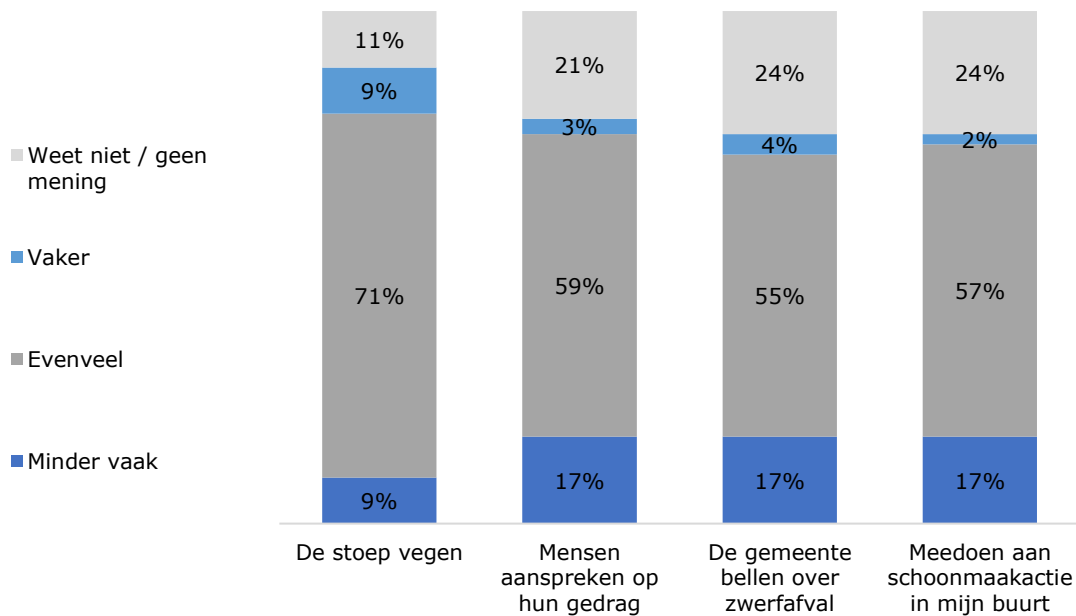

Basis: alle respondenten (basis 2020 n=2.047)

Gedrag grotendeels onveranderd ten opzichte van eerder maanden

Wanneer gevraagd wordt hoe het gedrag van de afgelopen maanden zich verhoudt tot de maanden daarvoor, dan geeft de meerderheid (van ruim de helft tot zeven op de tien) aan dat men het gedrag ongeveer even vaak vertoonde. Een kleine groep geeft aan dat hun gedrag is veranderd ten opzichte van de maanden daarvoor. Meestal geeft men aan dat men het gedrag minder is gaan vertonen; ze hebben minder vaak mensen aangesproken op hun gedrag, de gemeente gebeld of meegedaan aan een schoonmaakactie in de buurt.

Q15 | Hoe verhoudt zich dat tot de maanden daarvoor?

Basis: alle respondenten (basis 2020 n=2.047)

Ouderen zijn vaker bereid om zwerfafval te voorkomen en te beperken dan jongeren

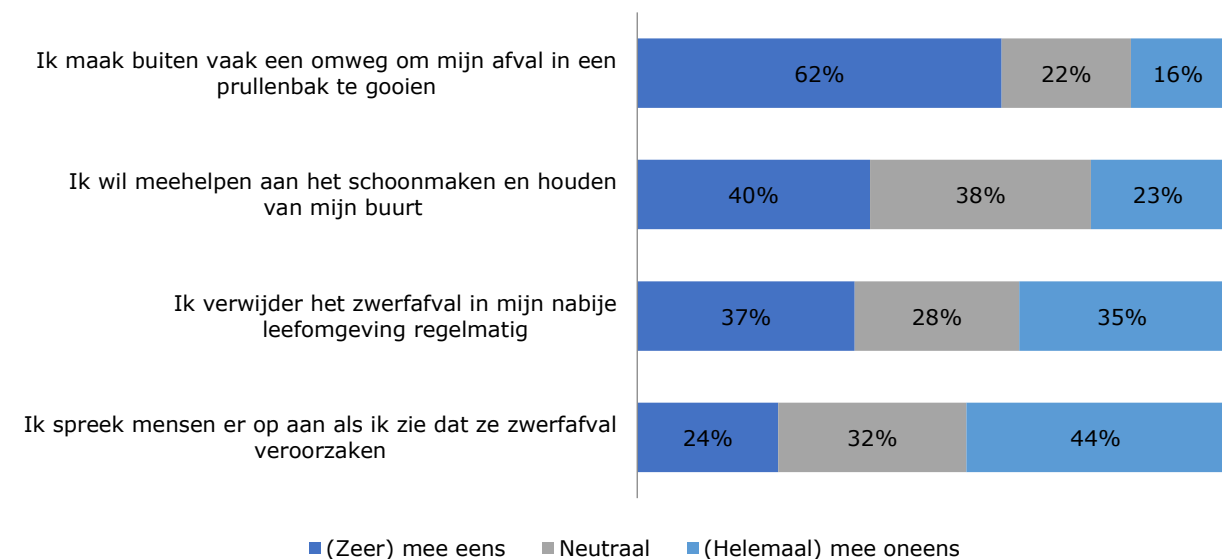
Het merendeel van de Nederlanders (62%) geeft aan buiten vaak een omweg te maken om hun afval in de prullenbak te gooien; circa een zesde van de Nederlanders (16%) zegt dit niet te doen. Jongeren (12-17 jaar) geven aan minder vaak aan een omweg te maken; 25% doet dit niet. Van de 55-plussers geven zeven op de tien (70%) aan vaak een omweg te maken. Ook hoger opgeleiden geven dit vaker (66%) aan dan lager (50%).

Net zoals in eerdere jaren, geven vier op de tien Nederlanders (40%) aan dat zij willen meehelpen om hun buurt schoon te maken en te houden. Ten opzichte van 2019 geven mensen vaker aan dit niet te willen (van 17% naar 23%). Jongeren van 12-17 jaar zijn het minst vaak bereid om hieraan mee te helpen; 35%). Ook onder de jongvolwassenen van 18-34 jaar is de bereidheid relatief laag (27% wil niet meehelpen).

Vier op de tien Nederlanders (37%) zeggen regelmatig zwerfafval in hun nabije omgeving te verwijderen; ruim een derde (35%) zegt dit niet te doen. Dit is licht gedaald ten opzichte van 2019; toen gaf 42% aan dit regelmatig te doen en zei 28% het niet te doen. Naarmate men ouder wordt, zegt men vaker afval te verwijderen uit hun nabije omgeving. Zo geeft een kwart (25%) van de 12- tot en met 17-jarigen dit aan; terwijl onder 55-plussers de ruim vier op de tien (43%) zegt dit regelmatig te doen (18-34 jaar: 30%, 35-54 jaar: 38%).

Een kwart van de Nederlanders (24%) zegt dat zij mensen erop aanspreken als zij zien dat anderen zwerfafval veroorzaken, ruim vier op de tien Nederlanders zeggen dit niet te doen (44%). Jongeren spreken anderen er minder snel op aan dan ouderen; onder 12- tot en met 17-jarigen is dit 14% en van de 55-plussers zegt 28% mensen hier op aan te spreken. Ruim negen op de tien Nederlanders (94%) zijn het oneens met de stelling dat het geen zin heeft om afval in de prullenbak te gooien als andere mensen hun afval toch op straat gooien; slechts 2% is het hier wel mee eens (niet in grafiek). Dit is gestegen ten opzichte van vorig jaar, toen 91% het oneens was met de stelling.

Q13 | In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

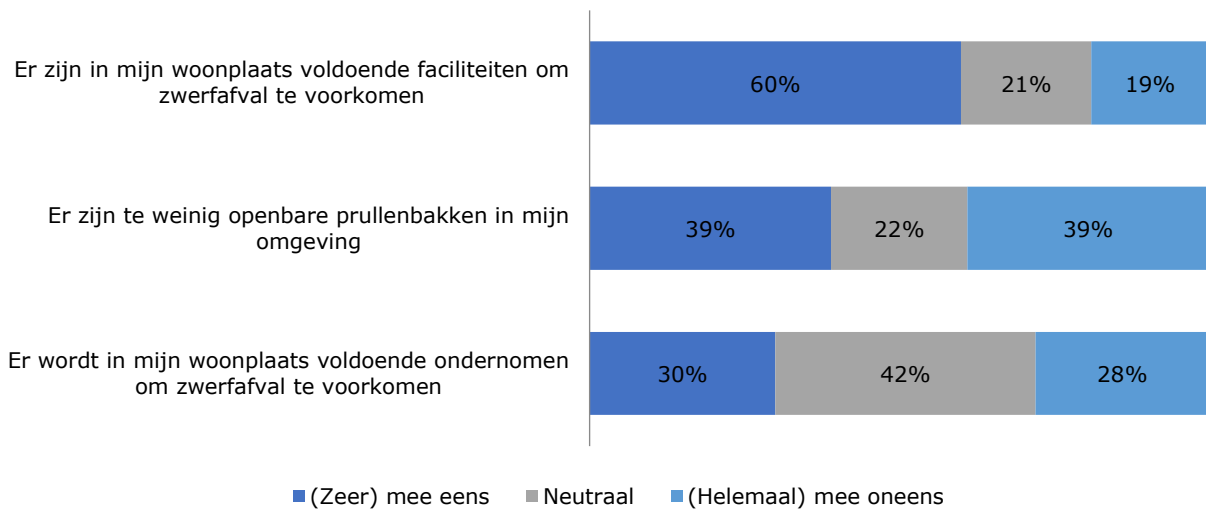

Basis: alle respondenten (basis 2020 n=2.047)

De meerderheid vindt dat er onvoldoende wordt ondernomen om zwerfafval te voorkomen

De meerderheid van de Nederlanders (60%) vindt dat er in hun woonplaats voldoende faciliteiten zijn om zwerfafval te voorkomen. Dat komt overeen met de bevinding hierboven dat men de overheid niet (voornamelijk) verantwoordelijk acht voor het schoonhouden van Nederland. Echter geven bijna vier op de tien Nederlanders (39%) aan dat er te weinig openbare prullenbakken in hun omgeving zijn. Drie op de tien (30%) Nederlanders geven aan dat er in hun woonplaats voldoende wordt ondernomen om zwerfafval te voorkomen; tevens drie op de tien Nederlanders (28%) zijn het hier niet mee eens.

Q13, Q14 | In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

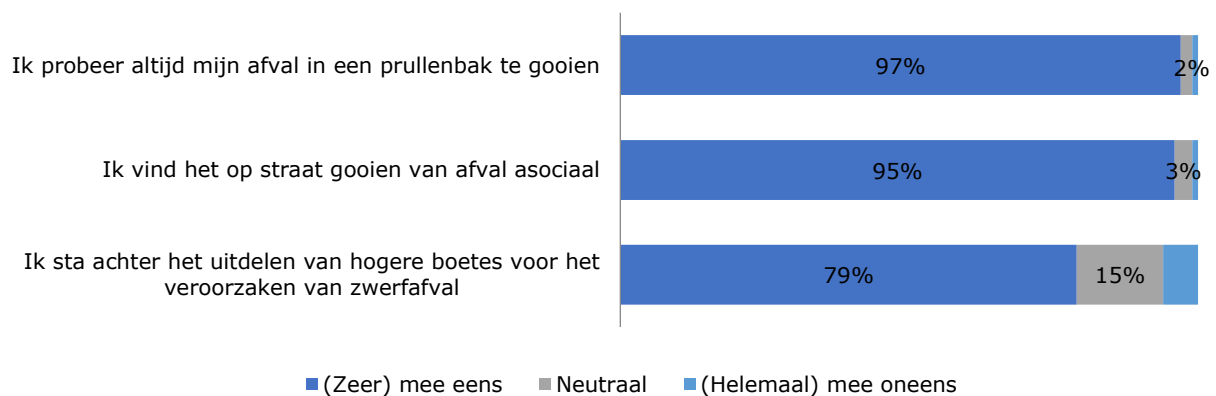
Basis: alle respondenten (basis 2020 n=2.047)

7 Bijna alle Nederlanders vinden het op straat gooien van afval asociaal

Het vorige hoofdstuk ging over de verantwoordelijkheid voor het zwerfafval: wat doen de overheid en de gemeenten en in hoeverre is men zelf bereid om een bijdrage te leveren? In dit hoofdstuk gaan we in op de houding van Nederlanders tegenover zwerfafval en in welke mate zij zelf vervuilend gedrag vertonen.

Bijna alle Nederlanders (97%) zeggen dat zij altijd proberen om hun afval in een prullenbak te gooien. Daarnaast geven ook bijna alle Nederlanders (95%) aan dat zij het op straat gooien van afval asociaal vinden. Acht op de tien Nederlanders (79%) staan dan ook achter het uitdelen van hogere boetes voor het veroorzaken van zwerfafval; een klein deel (6%) staat hier niet achter. Wat betreft het uitdelen van hogere boetes voor het veroorzaken van zwerfafval, staan jongeren hier minder vaak achter (68%).

Q14 | In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

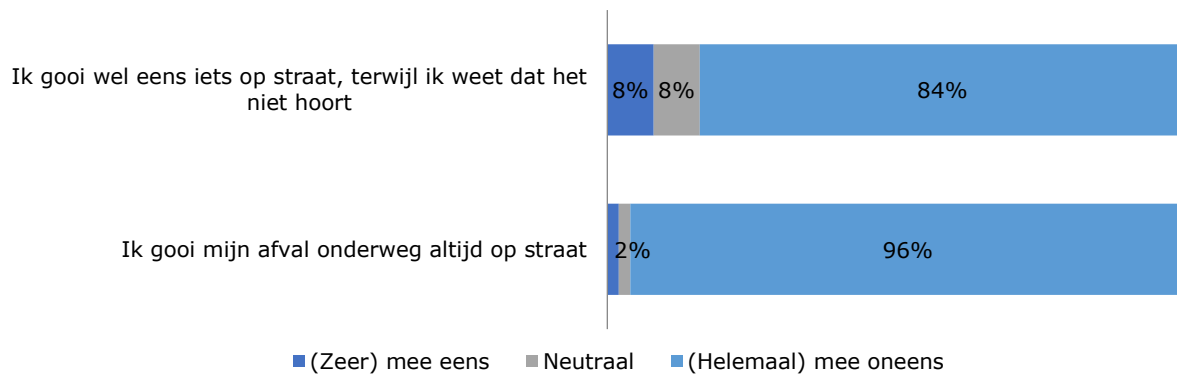

Basis: alle respondenten (basis 2020 n=2.047)

Circa een tiende van de Nederlanders zegt wel eens iets op straat te gooien

Hoewel bijna alle Nederlanders aangeven het asociaal te vinden om afval op straat te gooien, zegt toch circa een op de tien Nederlanders (8%) zelf wel eens iets op straat te gooien, terwijl zij weten dat dit niet hoort; 83% zegt dit niet te doen. 12- tot en met 17-jarigen geven relatief vaker aan dat zij iets op straat gooien (12%), terwijl 55-plussers minder vaak aangeven dit te doen (4%).

Q14 | In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

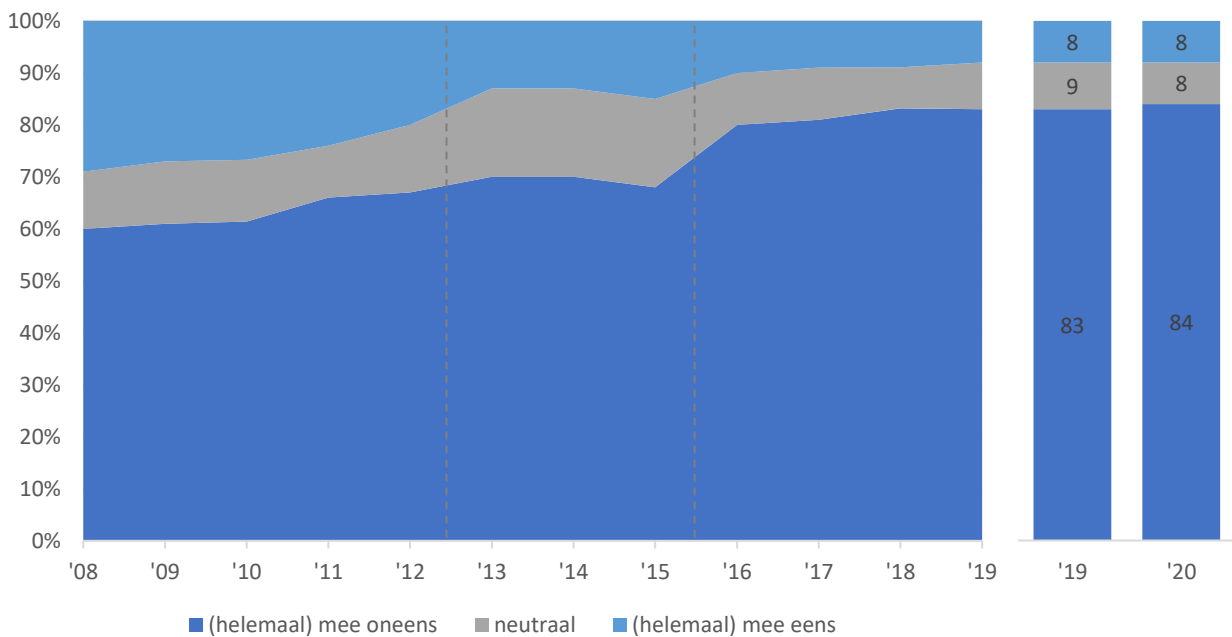

Basis: alle respondenten (basis 2020 n=2.047)

Op lange termijn daling in aantal mensen dat wel eens iets op straat gooit

Als we kijken naar de periode 2008-2020 zien we dat mensen steeds minder vaak aangeven wel iets op straat te gooien terwijl zij weten dat het niet hoort. In 2008 gaven nog drie op de tien Nederlanders (29%) aan wel eens iets op de straat te gooien, in 2020 gebeurt dit nog door minder dan een op de tien Nederlanders (8%). Het percentage mensen dat oneens is met de stelling dat zij wel eens iets op straat gooien is in 2020 (84%) nagenoeg hetzelfde gebleven ten opzichte van 2019 (83%).

Q13.1 | Stelling: Ik gooi wel eens iets op straat, terwijl ik weet dat het niet hoort.

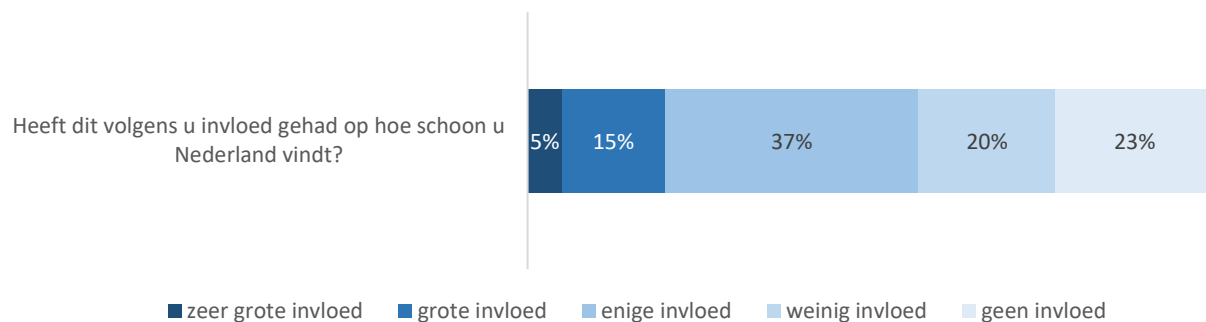
Basis: alle respondenten (minimale basis n=1.100, basis 2020 n=2.047)

8 Meerderheid Nederlanders denkt dat de richtlijnen voor social distancing van invloed zijn op hoe schoon ze Nederland vinden

Ten tijde van het onderzoek was – en is - Nederland in de greep van de Corona-pandemie. De regering heeft maatregelen genomen, adviezen en richtlijnen opgesteld en informatie gedeeld. Sommige van deze maatregelen, zoals de oproep om zo veel mogelijk thuis te werken, kunnen van invloed zijn op de beleving van zwerfafval. Daarom zijn in 2020 enkele vragen toegevoegd aan de monitor met betrekking tot de impact van de pandemie.

Een op de vijf Nederlanders (20%) denkt dat de richtlijnen voor 'social distancing' (zeer) grote invloed hebben gehad op hoe schoon ze Nederland vinden. Ruim vier op de tien Nederlanders (43%) denken dat de richtlijnen weinig tot geen invloed hebben gehad. Lager (48%) en middelbaar (45%) opgeleiden denken vaker dat de richtlijnen weinig tot geen invloed hebben gehad.

Q18 | Sinds 12 maart gelden de richtlijnen voor 'social distancing', om de verspreiding van het Corona-virus te voorkomen. Heeft dit volgens u invloed gehad op hoe schoon u Nederland vindt?

Basis: alle respondenten (basis 2020 n=2.047)

Mensen noemen zowel positieve als negatieve invloed van richtlijnen op zwerfafval

Nederlanders die denken dat de richtlijnen voor 'social distancing' enige of (zeer) grote invloed hebben gehad op hoe schoon ze Nederland vinden, is gevraagd op welke manier de richtlijnen volgens hen invloed hebben gehad. De meest genoemde reden (65%) is dat er minder mensen op straat zijn en dus ook minder zwerfafval. Daarnaast noemen Nederlanders dat ze minder verschillende omgevingen zien omdat ze minder reizen (33%) en dat mensen socialer zijn in een crisis en meer opruimen (12%). Dit zijn allemaal redenen waarom de beleving van zwerfafval positiever kan zijn. Er worden ook redenen genoemd waardoor de beleving van zwerfafval negatiever kan zijn. Een kwart (26%) noemt het feit dat ze meer thuis zijn en dus meer zien van hun eigen omgeving. Nog eens een op de vijf (22%) beklagt zich over overstromende afvalbakken.

Een op de tien (8%) geeft aan dat de richtlijnen op andere manieren invloed hebben gehad. Deze reacties vallen grotendeels in drie categorieën:

- Men ziet mondkapjes en handschoenen als zwerfafval verschijnen.
- Er is minder sociale controle omdat er minder mensen op straat zijn, waardoor zwerfafval toeneemt.
- Afval werd minder vaak opgehaald of gemeentelijke diensten waren gesloten/ beperkt toegankelijk, waardoor afval op straat terecht kwam.

Q19 | Op welke manier heeft dit invloed gehad?

Basis: richtlijnen hebben enige/ grote/ zeer grote invloed gehad (basis 2020 n=1.050)

De impact van de richtlijnen kan dus beide kanten op werken. Mogelijk is dit de verklaring waarom de algemene beleving hoe schoon men Nederland vindt met betrekking tot zwerfafval niet noemenswaardig veranderd is ten opzichte van vorig jaar (zie hoofdstuk 3), ook al geeft de meerderheid van de Nederlanders aan dat de richtlijnen minimaal enige invloed hebben gehad.

9 Bijlagen

9.1 Onderzoeksverantwoording

Methode

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van Computer Assisted Web Interviewing (CAWI). Het onderzoek bestaat uit twee metingen. Het veldwerk in voorjaar 2020 is uitgevoerd van 4 mei tot en met 14 mei 2020. De najaarsmeting is uitgevoerd van 11 november tot en met 22 november 2020. De vragenlijst was voor beide metingen hetzelfde. De vragenlijst is grotendeels onveranderd ten opzichte van de vragenlijst voor het onderzoek in eerdere jaren. In 2020 zijn twee vragen toegevoegd met betrekking tot de impact van Corona en de vraag met betrekking tot wat mensen de afgelopen 3 maanden aan activiteiten hebben gedaan is anders geformuleerd.

Doelgroep

De doelgroep voor dit onderzoek is de Nederlandse bevolking van 12 jaar en ouder.

Steekproef

Voor dit onderzoek is een steekproef gebruikt van de Nederlandse bevolking van 12 jaar en ouder. De steekproef is representatief op leeftijd, geslacht, regio, stedelijkheid, welstand en herkomstgroepering. De onderzoeksresultaten zijn herwogen op de kenmerken waarnaar de steekproef is getrokken om eventuele afwijkingen in representativiteit die ontstaan zijn in tijdens het veldwerk te corrigeren. Afwijkingen kunnen ontstaan doordat sommige groepen in grotere getale meedoen dan andere groepen. Door weging van de resultaten zijn de uitkomsten representatief voor de doelgroep.

Aan de meting in het voorjaar hebben 1.130 respondenten deelgenomen. De respons was 45%. In de najaarsmeting hebben 917 respondenten de vragenlijst volledig ingevuld. De respons was 40%. In totaal hebben 2.047 respondenten deelgenomen in 2020. Om de respons te bevorderen, is er tijdens beide metingen een herinneringsmail uitgestuurd.

Rapportage

Percenteerbasis en significantie zijn in de grafieken aangegeven². De resultaten zijn geanalyseerd naar metingsjaar, geslacht, leeftijd, opleiding en stedelijkheid. Alleen statistisch significante verschillen zijn in het rapport vermeld (met uitzondering van trendvergelijkingen).

Mogelijk bureau-effect

In 2013 en in 2016 is de uitvoering van het onderzoek overgedragen aan en uitgevoerd door een ander onderzoeksbureau. Zelfs als de steekproefomschrijving en vragenlijst exact gelijk blijven, kan dit leiden tot een zogenaamd 'bureau-effect'. Dat heeft te maken met verschillende manieren om deelnemers aan onderzoekspanels te werven en de wijze waarop vragen aan de respondent worden voorgelegd.

In 2016 is daarnaast de vragenlijst op enkele punten aangepast en was de periode van ondervraging op andere momenten in het jaar dan in voorgaande jaren. Dat betekent dat verschillen in uitkomsten

² Meer gedetailleerde informatie over het project is beschikbaar via uw contactpersoon bij Kantar.

tussen 2012 en 2013 en tussen 2015 en 2016 met voorzichtigheid geïnterpreteerd moeten worden. Wanneer deze verschillen niet passen in een trend en ook geen andere logische verklaring hebben, moet rekening gehouden worden met de mogelijkheid dat het hier om een bureau-effect gaat.

9.2 Vragenlijst

1. Q001 - Q001: Problemen woonwijk

Multi coded

Min = 1 | Max = 3

Welke van de onderstaande problemen vindt u dat de overheid als eerste zou moeten aanpakken in uw wijk?

Kies maximaal 3 antwoorden

Random

- 1 Bekladding van muren en/of gebouwen (graffiti)
- 2 Rommel op straat (zwerfafval)
- 3 Hondenpoep
- 4 Vernielingen
- 5 Bedreigingen
- 6 Overlast door groepen jongeren
- 7 Fietsendiefstal
- 8 Woninginbraken
- 9 Parkeeroverlast
- 10 Geluidsoverlast (door verkeer, horeca of omwonenden)

Q002 - Q002: Introductietekst

Text

Not back

Wij willen u graag een aantal vragen stellen over zwerfafval. Zwerfafval is afval dat mensen bewust of onbewust weggooien of achterlaten op plaatsen die daar niet voor bestemd zijn, zoals verpakkingsresten, etensresten of sigarettenpeuken. Onder zwerfafval wordt GEEN hondenpoep, bladafval, onkruid of graffiti verstaan en ook GEEN rondzwervend grof vuil (zoals bankstellen, wasmachines), chemisch afval of vuilniszakken die buiten staan op niet-afgesproken tijden.

Q003 - nQ3: Zwerfafval frequentie

Single coded

Not back

Ziet u wel eens zwerfafval?

Normal

- 1 Ja, dagelijks
- 2 Ja, wekelijks
- 3 ja, maar minder vaak
- 4 nee, nooit

Q004 - iQ4: Mate zwerfafval Nederland

Single coded

Not back

Hoe schoon vindt u Nederland wat betreft zwerfafval over het algemeen?

Normal

- 1 Helemaal niet schoon
- 2 Niet zo schoon
- 3 Niet schoon, maar ook niet vies
- 4 Redelijk schoon
- 5 Zeer schoon

Q005 - iQ5: Soorten zwerfafval

Matrix

Not back | Number of rows: 8 | Number of columns: 5

Hoe schoon vindt u Nederland met betrekking tot de volgende soorten zwerfafval?

Rows: Rotated | Columns: Undefined

	Helemaal niet schoon	Niet zo schoon	Niet schoon, maar ook niet vies	Redelijk schoon	Zeer schoon
Sigarettenpeuken	☐	☐	☐	☐	☐
Kauwgom	☐	☐	☐	☐	☐
Voedselresten (bananenschillen, klokhuizen, etc.)	☐	☐	☐	☐	☐
Take-away/ afhaal eetverpakkingen (servetten, hamburgerbakjes, drinkbekers, (friet)bakjes)	☐	☐	☐	☐	☐
Eet-verpakkingen voor consumptie onderweg (snoepwikkels, chipszakken, rookwarenverpakkingen, knijpverpakkingen etc.)	☐	☐	☐	☐	☐
Drink-verpakkingen voor consumptie onderweg (blikjes, flesjes, drankenkartons)	☐	☐	☐	☐	☐
Papier (kranten, reclaimedrukwerk, overige papiertjes)	☐	☐	☐	☐	☐
Overig (karton, grote verpakkingen, draagtassen, piepschuim, bloempotten, etc.)	☐	☐	☐	☐	☐

Q006 - nQ7: Frequentie locaties

Matrix

Not back | Number of rows: 11 | Number of columns: 6

Hoe vaak komt u gemiddeld op de onderstaande plekken in Nederland?

Rows: Rotated | Columns: Undefined

	Nooit	Minder dan 1 keer per jaar	Jaarlijks een tot een aantal keer per jaar	Maandelijks	Wekelijks	Dagelijks
Centrum/ binnenstad	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kleiner winkelgebied buiten het centrum	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Woonwijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bedrijventerreinen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Recreatieterreinen zoals een park, strand, recreatieplas of bos	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Horeca en uitgaansgebied	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Stations of bushaltes	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Parkeerplaatsen langs (autosnel)wegen met of zonder tankstation	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Scholen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Doorgaande wegen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sport- en evenementencomplexen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q007 - iQ9: Beoordeling locaties

Matrix

Not back | Number of rows: 11 | Number of columns: 5

Hoe schoon vindt u de onderstaande plekken in Nederland over het algemeen met betrekking tot zwerfafval?

Rows: Rotated | Columns: Undefined

	Helemaal niet schoon	Niet zo schoon	Niet schoon, maar ook niet vies	Redelijk schoon	Zeer schoon
Centrum/ binnenstad	☐	☐	☐	☐	☐
kleiner winkelgebied buiten het centrum	☐	☐	☐	☐	☐
Woonwijk	☐	☐	☐	☐	☐
Bedrijventerreinen	☐	☐	☐	☐	☐
Recreatieterreinen zoals een park, strand, recreatieplas of bos	☐	☐	☐	☐	☐
Horeca en uitgaansgebied	☐	☐	☐	☐	☐
Stations of bushaltes	☐	☐	☐	☐	☐
Parkeerplaatsen langs (autosnel)wegen met of zonder tankstation	☐	☐	☐	☐	☐
Scholen	☐	☐	☐	☐	☐
Doorgaande wegen	☐	☐	☐	☐	☐
Sport- en evenementencomplexen	☐	☐	☐	☐	☐

Scripter notes: Only show statements if answer at specific statement at Q6 = 3,4,5,6. Use identical order of statements as the rotated order in Q6.

Q008 - iQ10: Stellingen zwerfafval

Matrix

Not back | Number of rows: 3 | Number of columns: 5

Bent u het eens met de volgende stellingen?

Rows: Random | Columns: Undefined

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Noch mee eens/ noch mee oneens	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik let vrijwel nooit op zwerfafval	☐	☐	☐	☐	☐
Ik let meer op zwerfafval dan mensen uit mijn directe omgeving	☐	☐	☐	☐	☐
Ik zie steeds minder zwerfafval op straat	☐	☐	☐	☐	☐

Ask only if **Q003 - nQ3,1,2,3**

Q009 - nQ14: Stoort zwerfafval?

Single coded

Not back

Stoort u zich aan zwerfafval?

Normal

- 1 Ja, dagelijks
- 2 Ja, wekelijks
- 3 Ja, maar minder vaak
- 4 Nee, ik stoort me nooit aan zwerfafval

Ask only if **Q009 - nQ14,1,2,3**

Q010 - iQ15: Mate van storen zwerfafval

Single coded

Not back

In welke mate stoort u zich over het algemeen aan zwerfafval?

Normal

- 1 In zeer hoge mate
- 2 In redelijk hoge mate
- 3 In beperkte mate
- 4 In zeer beperkte mate

Ask only if Q009 - nQ14,1,2,3

Q011 - mQ18: Redenen storen zwerfafval

Multi coded

Not back | Min = 1

Om welke reden(en) stoort u zich aan zwerfafval?

Meer antwoorden mogelijk.

Random

- 1 Vies/rommelig
- 2 Onverschilligheid van mensen
- 3 Het hoort niet
- 4 Er zijn genoeg afvalbakken
- 5 Slecht voor het milieu/ gevaar voor dieren
- 6 Gevaarlijk (ligt in de weg)
- 7 Het trekt ongedierte aan
- 8 Het blijft zo lang liggen
- 96 anders, namelijk... *Open *Fixed
- 98 geen van deze *Fixed *Exclusive

Q012 - Q012: Rangschikken ergernis

Multi coded

Not back | Min = 1 | Top of Mind = 8

Hieronder ziet u verschillende soorten zwerfafval. Stel dat u ziet dat iemand die op straat gooit; van welke soort zwerfafval stoort u dat het meest? En welke soort daarna?

Klik alle opties aan, op volgorde van grootste ergernis tot kleinste ergernis.

Rotated

- 1 Sigarettenpeuken
- 2 Kauwgom
- 3 Voedselresten (bananenschillen, klokhuizen, etc.)
- 4 Take-away/ afhaal eetverpakkingen (servetten, hamburgerbakjes, drinkbekers, (friet)bakjes)
- 5 Eet-verpakkingen voor consumptie onderweg (snoepwikkels, chipszakken, rookwarenverpakkingen, knijpverpakkingen etc.)
- 6 Drink-verpakkingen voor consumptie onderweg (blikjes, flesjes, drankenkartons)
- 7 Papier (kranten, reclaimedrukwerk, overig (papiertjes),
- 8 Overig (karton, grote verpakkingen, draagtassen, piepschuim, bloempotten, etc.)

Scripter notes: Use identical order of statements as in Q5

Q013 - iQ22:

Matrix

Not back | Number of rows: 7 | Number of columns: 5

In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

Rows: Random | Columns: Undefined

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Noch mee eens/ noch mee oneens	Mee eens	Zeer mee eens
Ik gooi wel eens iets op straat, terwijl ik weet dat het niet hoort	☐	☐	☐	☐	☐
Ik verwijder het zwerfafval in mijn nabije leefomgeving regelmatig	☐	☐	☐	☐	☐
Ik sta achter het uitdelen van hogere boetes voor het veroorzaken van zwerfafval	☐	☐	☐	☐	☐
Ik spreek mensen er op aan als ik zie dat ze zwerfafval veroorzaken	☐	☐	☐	☐	☐
Ik wil meehelpen aan het schoonmaken en houden van mijn buurt	☐	☐	☐	☐	☐
Er zijn in mijn woonplaats voldoende faciliteiten om zwerfafval te voorkomen.	☐	☐	☐	☐	☐
Er wordt in mijn woonplaats voldoende ondernomen om zwerfafval te voorkomen.	☐	☐	☐	☐	☐

Q014 - iQ22b: Stellingen

Matrix

Not back | Number of rows: 8 | Number of columns: 5

In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

Rows: Random | Columns: Undefined

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Noch mee eens/ noch mee oneens	Mee eens	Zeer mee eens
Het schoonhouden van Nederland is vooral een taak van de overheid	☐	☐	☐	☐	☐
Ik ben zelf medeverantwoordelijk voor het schoonhouden van mijn eigen omgeving	☐	☐	☐	☐	☐
Er zijn te weinig openbare prullenbakken in mijn omgeving	☐	☐	☐	☐	☐
Ik maak buiten vaak een omweg om mijn afval in een prullenbak te gooien	☐	☐	☐	☐	☐
Ik probeer altijd mijn afval in een prullenbak te gooien	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind het op straat gooien van afval asociaal	☐	☐	☐	☐	☐
Het heeft geen zin om mijn afval in een prullenbak te gooien als andere mensen afval toch op straat gooien	☐	☐	☐	☐	☐
Ik gooi mijn afval onderweg altijd op straat.	☐	☐	☐	☐	☐

Q017 - iQ23b:

Matrix

Not back | Number of rows: 4 | Number of columns: 4

Heeft u de laatste 3 maanden zelf iets gedaan aan het opruimen van zwerfafval?

Rows: Random | Columns: Normal

	Ja, meerdere keren	Ja, 1 keer	Nee, niet gedaan	Weet niet / geen mening
De stoep geveegd	☐	☐	☐	☐
De gemeente gebeld over zwerfafval	☐	☐	☐	☐
Mensen aangesproken op hun gedrag	☐	☐	☐	☐
Meegedaan met een schoonmaakactie in mijn buurt	☐	☐	☐	☐

Q015 - iQ23a:

Matrix

Not back | Number of rows: 4 | Number of columns: 4

Hoe verhoudt zich dat tot de maanden daarvoor? De afgelopen 3 maanden heb ik in vergelijking met de maanden daarvoor...

Rows: Random | Columns: Normal

	Minder vaak	Evenveel	Vaker	Weet niet / geen mening
De stoep geveegd	☐	☐	☐	☐
De gemeente gebeld over zwerfafval	☐	☐	☐	☐
Mensen aangesproken op hun gedrag	☐	☐	☐	☐
Meegedaan met een schoonmaakactie in mijn buurt	☐	☐	☐	☐

Q018 - Corona_1:

Single coded

Not back

Sinds 12 maart gelden de richtlijnen voor 'social distancing', om de verspreiding van het Corona-virus te voorkomen.

Heeft dit volgens u invloed gehad op hoe schoon u Nederland vindt?

Normal

- 1 Zeer grote invloed
- 2 Grote invloed
- 3 Enige invloed
- 4 Weinig invloed
- 5 Geen invloed

Ask only if **Q018 - Corona_1,1,2,3**

Q019 - Corona_2:

Multi coded

Not back | Min = 1

Op welke manier heeft dit invloed gehad?

Meer antwoorden mogelijk

Normal

- 1 Ik ben meer thuis en zie daarom meer van mijn straat
- 2 Ik reis minder en zie daarom minder van andere omgevingen
- 3 Afvalbakken stromen over, omdat mensen meer weggooien
- 4 Er zijn minder mensen op straat, in parken, etc, dus er is ook minder zwerfafval
- 5 Mensen zijn socialer in een crisis en gooien minder op straat/ ruimen samen op
- 996 Anders, namelijk... **Open *Fixed*
- 999 Weet niet **Fixed *Exclusive*

Q016 - Q016: Woonsituatie

Single coded

Not back

Tot slot nog een vraag over uw woonsituatie: woont u binnen of buiten de bebouwde kom van uw gemeente?

Random

- 1 Binnen de bebouwde kom
- 2 Buiten de bebouwde kom
- 99 weet niet **Fixed *Exclusive*